(THE WORKERS' WORD)
The Lithuanian Workers' Weekly, Published by the "Darbininkų Žodis" Publishing Association, 184 Spadina Ave., Box 31, Toronto, Ont., Canada

DARBININKŲ ŽODIS

VISŲ ŠALIŲ PROLETARAI, VIENYKITĖS

SUBSCRIPTION RATES:
In Canada and Great Britain: One Year $2.00; 6 Months $1.00.
In All Other Countries: One Year $2.50; 6 Months $1.25. Single Cp. 5 c.

Nr. 34 (133) KETVIRTADIENIS, RUGPIŪČIO (AUGUST) 20, 1936, TORONTO, ONTARIO METAI V

HITLERIS IR MUSSOLINIS GELBSTI SUKILELIAMS

MacLeod ir Ward Sako Reikalinga Pas. Taikos Lyga

"Jau Laikas Viso Pasaulio Žmonėms Vesti Tarpusavius Pasitarimus," Sako Jų Rezoliucija

avo Sumanymą Patieks Pasauliniam Taikos Kongresui

Toronto, Rugp. 14.—A. A. Mcod, Kanados Lygos prieš Ka- ir Fašizmą pirmininkas, ir Dr. arry F. Ward, Amerikos Lygos rieš Karą ir Fašizmą pirmininas, mano, kad reikalinga suerti Pasaulinę Taikos ir Laisės Lygą, sudarant tam tikrą suartį tarp visų šalių taikos ir isvės trokštančių žmonių, kuos tikslas būtų:

1) Organizuoti N a c i onalės ikos ir Laisvės Lygas, kurios jungtų visas prieškarines ir ešfašistines jėgas savo šalyse.

2) Tų lygų aktyvumą derinti ip, kad jų veikimas eitų vienu ku po visą pasaulį ir tuo pačiu ausimu.

3) Nuolatos informuoti visą saulį apie einamą kovą už tai- ir laisvę tam tikrose vietose.

4) Įteikti Tautų Lygai, ar ki- kuriai valdžių kombinacijai, ip tai Pan-Amerikan Lygai, o pasaulio liaudies reikalus ir kalavimus taikos ir laisvės kalu.

MacLeod'o ir Ward'o siūlomos rezoliucijos projektas skamsekančiai:

'Viso pasaulio liaudis nori tai- s. Valdžios rengiasi karams ir la juos. Liaudis delto trokšta svės, kad bijo užpuolimo iš ų šalių ir uždedamos jų kont- ės. Šiuo laiku, sulaužant jų otą žodį, kareiviai didžiųjų ų randasi ant svetimų žemių verčia jas pildyti pirmųjų va- Valdžios nesugebėjo palaikyaiką. Jos nesugebėjo apsau- laisvę. Jau laikas viso palio žmonėms vesti tarpusa- pasitarimus; jau laikas s vienytis; jau laikas jiems dėti veikti.

Todel sekančios nacionalės anizacijos (turi būti išvardinpaktą pasirašiusios organiza- s), atstovaujančios milijonus os ir laisvės trokštančių nių, vienyjasi į Liaudies Tai- Paktą(gali būti duotas kiškas pavadinimas). Jos vie- si pareikšdamos, kad jos:

Atsisakys dalyvauti, ar konors būdu remti, užpuolimo .

Reikalaus, kad jų valdžios ažintų ginkluotas jėgas ir ginklavimą iki tiek, kad būalikta tik apsaugojimui ru- nuo užpuolikų; tą kiekį tuustatyti liaudies komisija damosi ekspertų nurody- .

Kiekvieną užpuolikę ant biurios nors šalies apskelbs nijos priešu; reikalaus, kad žios tuojaus sutraukytų su lim diplomatinius, komerci- ir finansinius santykius, kol olikė ištrauks savo jėgas; gsis liaudies veikimo pagelba kyti užpuolikei pristatymą kokios kariškos medžiagos, olų ir kreditų.

Priešinsis visiems mėgini- s išvengti ar sulaikyti žmonuo reiškimo savo minties organizavimosi apgynimui s ir laisvės po visą pasaulį."

ŽUVO 25 JAUNI ŽMONĖS TRAUKINIUI UŽVAŽIAVUS ANT TROKO

Louiseville, Que., Rugp. 15.—Netoli šio miestelio įvyko labai didelė nelaimė, kurioje žuvo 25 žmonės, daugiausia jaunimo, kuomet traukinys iš 60 vagonų užbėgo ant troko, kuriame važiavo virš 40 žmonių.

Louiseville miestelyje buvo rinkiminis mitingas. Po mitingo nakties laiku žmonės važiavo namo. Trokui užvažiavus ant rėlių užbėgo ant jo prekinis traukinys ir ištaškė į visas puses visus troke buvusius žmones. Keli iššoko, tie liko mažai sužeisti. Manoma, kad dar iš sužeistųjų daugelis mirs.

14 Kanadiečių Vyksta į Pasaulinį Taikos Kongresą

Toronto, Rugp. 17.—Rugpiūčio 21 sės ant laivo Montreale keturiolika delegatų iš įvairių organizacijų, vykstančių į Pasaulinį Taikos Kongresą, kuris atsibus Bruselyje, Belgijoj, pradžioj rugsėjo mėn. Vyksta šie delegatai:

W. J. Sykes, iš Ottawos, buvęs knygininku; prof. J. P. Humphrey, iš Montrealo; prof. F. H. Soward, iš British Columbia universiteto; A. A. MacLeod, iš Toronto, Lygos Prieš Karą ir Fašizmą pirmininkas; aldermanas Margaret Grang, iš Edmontono; Mrs. C. D. Earquharson, iš Windsoro, buvusi mokyklų komisijos narė; Dr. Robert Newton, iš Ottawos; Major Rev. E. E. Pugsley, League of Nations Committee pirmininkas, Canadian Legion komandierius; Tim Buck, generalis Komunistų Partijos sekretorius; aldermanas Agnes Sharpe, iš Hamiltono; Dr. Hilda, iš St. Catharine; Miss Margaret McCready, iš Toronto; Dr. Rose Henderson, iš Toronto, mokyklų tarybos narė; Paul Martin, parlamento narys.

Spėjama, kad ir daugiau vyks.

Užgriuvo Tris Mainierius 2,700 Pėdų Gilumoj

Kirkland Lake, Rugp. 15.—Lake Shore aukso mainose užgriuvo tris mainierius, kurių gelbėjimui darbuojasi tame darbe patyrę mainieriai. Tačiau išimti juos gyvus nesitikima, nes manoma, kad veikiausiai juos uola sutrynė.

Nelaimė įvyko arti 2,700 žemėse, kur uola užgriuvo taip vadinamą stopą. Kad išimti mainierius, reikia tą stopą išvalyti. Spėjama, kad apie 30 pėdų ilgio reiks kasti. O gal ir daugiau.

Kadangi užgriūtieji yra darbininkai, išskiriant vieną pamainos prižiūrėtoją, tai atydos mažai kreipiama. "Čia ne Moose River nuotikis, todel mes nesistengiame jį dramatizuoti," pareiškė viršininkai.

Kirkland Lake, Rugp. 16.—Atkasti visi trys mainieriai, bet negyvi, nes uola sutraiškė juos, kuomet jie nespėjo pabėgti iš tos vietos.

TORONTO EVENING TELEGRAM SAKO BAŽNYČIOS REMIA FAŠISTUS

Toronto, Rugp. 14.—Toronto Evening Telegram, nepasirašytame straipsnyje iš Montrealo, rašo sekančiai:

"Slaptai susivienyję Rymo katalikų bažnyčios ir fašizmo jėgos rodo stiprią ranką Quebeco provincijos politiniame judėjime, sulyg susirūpinusių temytojų, kurie mato kazokus už 'korporativės' francūziškos Kanados šalininkų judėjimo."

Su tuo galima sutikti, nes Ispanijos įvykiai parodė, kad bažnyčia remia budeliškus fašistus.

Fašizmo Pavojus ir Kanadoj, Sako Gallacher

Toronto, Rugp. 13. — Trys tūkstančiai torontiečių susirinko į Massay Hall išklausymui Anglijos komunistų vado ir parlamento nario prakalbos, nežiūrint to, kad buvo šiltas oras ir į susirinkimą buvo leidžiama su įžanga.

Gallacher pabrėžtinai pažymėjo, kad Kanada nesiskiria nuo kitų šalių, kad Kanados kapitalizmas naudos tokiuos pat žiaurius metodus prieš darbininkus, kaip ir kitų šalių, kad fašizmo pavojus Kanadoj nei kiek nemažesnis, kaip ir kitoj šalyj. Tik liaudies frontas gali jį atmušti.

Pašiepdamas tuos, kurie sako, kad kulturingose šalyse socializmo galima atsiekti demokratiniais keliais, Gallacher pareiškė, kad "Hitleris ir jo kuliganiškos gaujos parodė visam pasauliui, kad monopolinis kapitalizmas nesiskaito su kultūra."

Žydai Sukelsią Ispanijos Liaudžiai $10,000

Toronto, Rugp. 13. — Žydų Priešfašistinė Konferencija, į kurią įeina visos priešfašistinės žydų organizacijos Toronte, per konferencijos vadovybę pranešė, kad užsidėjo kvotą sukelti $10,000 Ispanijos liaudies rėmimui.

Nors visos organizacijos į konferenciją atstovus dar tik renka, tačiau kampanija pradedama, nes tikimasi, kad konferencija pilnai užgirs komiteto žygį.

Iškeliami Viršun Trotskio Planai Nužudyti Staliną

Maskva, Rugp. 14. — Žmonių komisariatas vidaus reikalams tvarkyti oficialiai pranešė, kad Trotskis, kuris randasi užsienyje, organizavo Sovietų Sąjungos Komunistų Partijos vadų žudymą.

Draugo Kirovo nužudymas buvo pirmas žingsnis. Bet po to visi tų planų organizatoriai buvo suimti ir tokiu būdu patys planai išardyti.

Po draugo Kirovo nužudymo 1934 metais buvo suimti Zinovjevas, Kamenevas ir kiti. Vieni buvo nusmerkti sušaudymui, o kiti į kalėjimą. Toliau tų planų tyrinėjimą vedant surasta daug medžiagos, kuri patvirtina, kad Zinovjevas, Kamenevas ir kiti, Trotskio vadovybėje, rengėsi išžudyti Sovietų vadus ir nuversti proletarinę valdžią. Todel Zinovjevas, Kamenevas ir 14 kitų bus teisiami antru kartu. Teismas prasidės 19 rugpiūčio ir tęsis iki bus užbaigtas.

Medicine Hat, Alta., Rugp. 15.—Policija žiauriai ištaškė moterų ir vaikų demonstraciją, surengtą parėmimui bedarbių reikalavimo duoti didesnę pašalpą.

Ispanijos Fašistams Padedanti Šventa Dvasia

Lisbon, Portugalija, Rugp. 17.—"Oficialiai, Romos katalikų bažnyčia nedalyvauja revoliucijoj," rašo iš čia John Gandt, The Toronto Evening Telegram reporteris. "Bet praktiškai—jos įtaka didelė, nes kuone visi sukileliai yra katalikai."

"Kariški sukilimo vadai yra dievobaimingi katalikai. Generolas Gonzalo Queipo de Llano, pietinio fronto komandierius, ir generolas Emilio Mola, šiaurinio fronto komandierius, maldauja dievo pagelbos lankydami bažnytines apeigas.

"Kuomet generolas Francisco Franco, sukilelių generalisimo, atvyko į Burgos miestą, pirmuoju jo žingsniu buvo užeiti į katedrą ir pasimelsti."

Korespondentas pažymi, kad sukileliams šventa dvasia padedanti.

PAGAVO DAVATKAS BĖGANT SU BRANGENYBĖMIS

Madridas, Rugp. 17.—Valdžia konfiskavusi virš 200,000,000 pesetų ($26,000,000) pinigais, auksu ir kitomis brangenybėmis, kas buvo supakuota Sisters of St. Vincent de Paul banke.

Virš 500,000 pesetų vertės įvairių brangenybių atimta iš minyškų, kunigų ir kitų dvasiškių, kuriuos sugavo bėgant užsienin su savo karmonais.

KATALIKIŠKI FAŠISTAI NUŽUDĖ 2,000 RESPUBLIKONŲ

Badajoz, Ispanija, Rugp. 17.—Vienas karininkas p a s a kojo United Press žinių agentūrai, kad fašistams užėmus šį miestą, buvo išžudyta be jokio teismo 2,000 lojalistų simpatikų.

42,000 MINIŠKŲ IR 13,000 KUNIGŲ ISPANIJOJ

Lisbon, Portugalija, Rugp. 17.—Ispanijoj yra 42,000 miniškų ir 13,000 kunigų. Dvasiškijos rankose iki sukilimui radosi virš ketvirtadalio Ispanijos turtų.

Darbo Internacionalas Ragina Remti Ispaniją

Paryžius, Rugp. 15. — Darbo ir Socialistų Internacionalas ir Tarptautinė Amatų Unijų Federacija išleido bendrą atsišaukimą į viso pasaulio darbo žmones, šaukiantį remti Ispanijos liaudį kovoje prieš fašizmo užpuolimą.

Atsišaukimas sako, kad Ispanijos liaudies pralaimėjimas būtų dideliu smūgių viso pasaulio darbo žmonėms. Už tai ragina teikti materialę ir moralę paramą, taipgi reikalauti, kad visos demokratinės šalys teiktų paramą Ispanijos liaudies valdžiai.

Tą patį padaryti šaukia ir Francijos unijų centras C. G. T.

TROTSKIS SIUNTĖ SOV. SĄJUNGON TERORISTUS

Maskva, Rugp. 15.—Tarpe šešiolikos teroristų, kurie rengėsi išžudyti Sovietų Sąjungos vadus, randasi tokių, kurie Trotskio buvo atsiųsti iš užsienio, kaip tai K. B. Burmanjurin, Fritz David, N. Lurie ir kiti.

Maskva, Rugp. 16. — Išgirdę apie Trotskio žygius išžudyti SSRS vadus, darbininkai rengia didelius masinius mitingus ir smerkia Trotskį ir jo talkininkus, kaipo biauriausius elementus.

IŠMETĖ IŠ CCF TRIS PRIEŠVIENYBINIUS VADUS

Vancouver, B. C., Rugp. 12.—British Columbia provincijos CCF komitetas praneša, kad išmesti iš CCF trys nariai, Rev. Robert Connel, R. B. Swales ir Jack Price. Prieš provincinę konvenciją jie užėmė vadovaujančias vietas. Visi trys įeina į British Columbia provincijos seimelį. Išmesti už nesilaikymą šių metų provincionalės konvencijos tarimų.

Italija ir Vokietija Remia Ispanijos Fašistus

Seville, Ispanija, Rugp. 13.—Šiame mieste aiškiai pastebėta, ant kiek Hitleris su Mussoliniu remia Ispanijos fašistus.

Čia aerodrome pastatyta dvidešimt nesenai gautų vokiškų bombnešių, penki vokiški greiti orlaiviai ir septyni itališki Caproni orlaiviai, kartu su 60 kitų, kurie laukia įsakymo skristi Madrido pusėn ir pasėti mirties bombas ant nekaltų gyventojų.

Taipgi iš Vokietijos pribuvo šešios vokiškos priešorlaivinės kanuolės.

Apie 60 vokiškų lakūnų, ispaniškoj uniformoj, atvyko pagelbon ispaniškiems fašistams.

Fašistai Sukilo Užsitikrinę Mussolini Talką

Roma, Rugp. 14.—Italijos fašistų spauda paskelbė, kad Europa galvatrukčiomis stumiama į karą. Karas prasidėjęs tarp bolševikų ir fašistų blokų.

Išgirdęs apie pranešimą, kad lojalistai gavo karo medžiagos iš Anglijos ir Francijos, fašistiniai laikraščiai Angliją ir Franciją apšaukė "Sovietų įrankiais."

Iš patikimų šaltinių esą sužinota, kad Generolas Franco buvęs Italijoj dar prieš sukilimą ir tarėsis su Mussoliniu. Franco žadėjęs Mussoliniui leisti naudotis aliejaus šaltiniais, jei fašistai laimėtų.

Hitleriui Franco pažadėjęs Balearic salas.

JAPONIJOS ARMIJA MARSIANTI Į SIAURINĘ KINIJĄ

Peiping, Rugp. 18.—Japonijos diplomatiniai ir militariniai viršininkai susirinkę Tientsine laukia Peipingo valdžios atsakymo į paskutinius reikalavimus pervesti jiems Šiaurinę Kiniją. Negavę teigiamo atsakymo siųsią armiją ir per jėgą užimsią.

Quebeco Provincijos Rinkimus Laimėjo Konservativai

Montreal, Rugp. 18.—Quebeco provincijos rinkimuose laimėtojais išėjo reokcionieriai—konservativai. Jie gavo 76 vietas, o liberalai 14.

Nepraėjo nei vienas darbininkiškas atstovas. Reakcinės jėgos visaip persekiojo progresyvius balsuotojus, o patys reakcionieriai galėjo balsuoti per telefoną ir kitais būdais. Daug progresyvių balsuotojų buvę areštuoti. Sakoma, kad arti šimto kuliganų vaikščioję apsiginklavę blekdžekiais.

Liberalų valdžios supuvimas pastumėjo žmones balsuoti už reakcionierius. Progresyvės organizacijos dar nepajėgė pasiekti plačias mases su savo programa.

Cornwall, Rugp. 18.—Policija suėmė 15 streikierių. Gabena daugiau policijos.

Manoma Pilietinis Karas Ispanijoj Bus Gana Ilgas

Fašistai Pradėjo Naujus Puolimus; Centralinė Valdžia Nepakankamai Griežtai Laikosi

Pas Darbininkus Kyla Nepasitenkinimas Centraline Valdžia

Madridas, Rugpiūčio 17.—Hitlerio ir Mussolinio orlaiviai, kanuolės, amunicija ir lakūnai fašistų pagelbai atvertė naują lapą Ispanijos pilietinio karo istorijoj. Manoma, kad, taip dalykams susidėjus, karas gali nusitęsti gana ilgai.

Ispanijos fašistai, aplaikę didelę paramą iš Hitlerio ir Mussolinio, pradėjo naujas atakas ant liaudies kariuomenės dviejose vietose: Portugalijos pasienyje, kur jie veržiasi į šiaurę, kad susisiekti su šiauriniu frontu, ir šiaurėj, kur jie nori prasimušti į Vidužemio jūrą. Portugalijos pasienyje fašistams pasisekė užimti Badajoz miestą. Giriasi, kad dabar susisieksią su šiauriniu frontu. Šiaurėje jie puola San Sabastian ir Irun miestus, tačiau lojalistų jėgos pajėgė juos atmušti.

Generolas Francisco Franko skelbia, kad jis mobilizuojąs virš šimto vokiškų ir itališkų orlaivių eskadrilę, kuri pulsianti Madridą. Nesigailėsiąs nei dujinių bombų.

Fašistų laivas Espana bombardavo Guadalupe frontą, bet lojalistų jėgos atmušė.

Fašistų sukilimo vadas, generolas Franco, atvyko į Burgos miestą, iš kur vadovausiąs sukilėlių ofenzyvai.

Gijon miestelyje ėjo didelės kovos. Fašistai buvo užsibarikadavę kalėjime. Tačiau buvo priversti pasiduoti. Lojalistai užėmė miestelį.

Trys kolumnos lojalistų išsodinta Majorica saloj, kur jie atėmė iš fašistų kelis kaimus. Ši sala randasi Vidužemio jūroj. Gyventojai lojalistus pasitiko su šauksmu: "Lai gyvuoja respublika!" Lojalistų siekiai užimti Palma miestą, salos sostinę.

Lojalistai atėmė iš fašistų Alberobajo, Taller ir San Daniel miestus Huesta provincijoj.

Darbininkai Nepasitenkinę Valdžios Mėnkštumu

Darbininkai pradėjo kaltinti centralinę valdžią, kad ji perdaug lėtai imanti fašistus, kuomet fašistai nerodą mažiausio pasigailėjimo. Valdžia nesiunčianti pakankamai orlaivių fašistų lizdų naikinimui. (Valdžia teisinasi tuomi, kad ji nepasitikinti lakūnais).

Kalbos eina, kad valdžia prisibijanti to, kad sumušus sukilelius darbininkai ginklų negrąžinsią, o pasilaikysią ir steigsią sovietinę valdžią.

Jau 20,000 Užmuštų, 14,000 Sužeistų

Per keturias sąvaites 20,000 užmušta, 14,000 sužeista ir 18,000 nelaisvėn suimta. Iš nelaisvėn patekusių 8,000 esą kolėjimuose, o 10,000 įvairiose vietose kaip užstatai. Fašistai suima lojalistus ir laiko kur nors sakydami, kad jie bus sušaudyti, jei lojalistai atakuos juos.

Valdžia Tikisi Sukilėlius Nugalėt

"Mūsų pirmynžanga buvo lėta," pareiškė ministeris pirmininkas, "nes esame įvelti į rimtą ir todel ilgą ir sunkų karą. Bet tas nereiškia, kad mūsų optimizmas neturi pamato."

FAŠISTAI SUŠAUDĖ 40 ISPANIJOS VALDŽIOS LAKŪNŲ

Rabat, French Morocco, Rugp. 14.—Per Seville mieste esančią radio stotį sukilę fašistai paskelbė, kad sušaudę 40 Ispanijos lakūnų, kuriuos suėmę puolant ant San Rafeal.

Iš tos pačios radio stoties pranešė, kad į Burgos miestą pribuvo vokiečių kapitonas.

"NO DINNER, NO FIGHT"

Gibraltar, Rugp. 18.—Generolo Franko sumobilizuoti arabai atsisakė kariauti pareikšdami, kad jiems neužmokama pilnai. "No dinner, no fight," jie trumpai atsakę. Už tai juos suvarė į barakus ir uždarė. Kiti pranešimai sako, kad vakarinėj Morokoj sukilo prieš Franką net keli pulkai.

REAKCIONIERIAI NUSIGANDO PASAULIO PROLETARIATO

Berlinas, Rugp. 18.—Vokietija pranešė, kad sutiktų pasirašyti neutralumo sutartį. Spėjama, kad fašistus baimė ima revoliucijos kitose šalyse, ypatingai Francijoj. Galima spręsti iš to, kad Anglija perspėja Italiją, kuri nenori prisidėti prie neutralumo pakto, sakydama, kad pasaulį gali ištikti katastrofa. Ji nurodė, kad Francijos kairieji gali nušluoti Blumo valdžią ir stoti išvieno su Ispanijos proletariatu.

Kapitalistai pamatė, kad viso pasaulio darbininkai stoja kovon prieš fašizmą.

FRANCIJOS KOMUNISTAI REIKALAUJA REMTI ISPANIJĄ

Paryžius, Rugp. 17.—Francijos Komunistų Partija išleido pareiškimą, kuriame kaltina Blumo valdžią už atsisakymą remti teisėtą Ispanijos valdžią prieš smurtininkus, kuomet fašistinės šalys teikia pagelbą fašistams. Šiam pareiškimui pritaria ir kitų kairiųjų darbininkų masės. Bendri socialistų ir komunistų komitetai užgyrė šį partijos pareiškimą ir reikalauja iš valdžios leisti Ispanijai rekrutuoti kareivius Francijoj ir pirktis ginklų ir amunicijos.

MUSSOLINIS PRIRENGĘS ORO JĖGAS ISPANIJOS FAŠISTŲ PAGELBAI

Roma, Rugp. 18. — Galingas Italijos oro laivynas gavo įsakymą būti pasirengusiu skristi pagelbon Ispanijos fašistams.

Visiems strateginiams aerodromams Tyrrhenian pakraštyje įsakyta būti gataviems pavojui.

Visiems lakūnams įsakyta laukti įsakymo. Taipgi vedamas tyrinėjimas, kurie iš jų gali kalbėti ispaniškai.

Nepatvirtinti pranešimai sako, kad Italijos kareiviai pribuvo į Malagą "apsaugojimui Italijos piliečių ir konsulato.

Madridas, Rugp. 18.—Praneša, kad "La Passionaria," narsi komunistė ir Ispanijos moterų vadė, veikiausiai žuvusi kovose. Bet pranešimas dar nepatvirtintas.

(Daugiau žinių šeštam puslapy)

---

mane prašyti, kad aš dėliamas prie jų. Bet aš, turėdama kilnesnį tikslą, jiems atkirtau: "Dėkui už suteiktą garbę, bet aš esu susirūpinusi ne griovimu, bet statymu. Aš ieškau Jurgio Pipiro, kad užmegsti su juo neatmezgamą mazgą." Taip tarusi išėjau.

Agnieška

(Bus daugiau)

PLAKTUKO RAPORTAS

Prieš pat Kanados Lietuvių Kongresą, įvyko Pipirničios štabo posėdis, kuriame buvo daug diskusuota apie pasiuntimą reporterio į kongresą. Mano laimei, juomi išrinko mane. Kadangi dabar jau po kongreso, tai galiu išduoti raportą.

'Kai tik sužinojau, kad man tenka važiuoti į Montrealą, tuojau pradėjau rengtis. Pirmiausiai paleidau darban Pipirničią. Primaliau pačių karčiųjų pipirų, kad nuvežti Montrealan ir įteikti Jurgiui Pipirui. Ir kaip pasirodėtai jie buvo labai reikalingi, nes Jurgio laboratoriją išardė ir visus pipirus sukonfiskavo. O kongrese reikėta nemažai pipirų.

Penktadienio vakare leidausi į Union stotį, kur radau ir dargiau Toronto lietuvių. Kai tik storas balsas per radio pranešė, kad traukinys į Montrealą prirengtas, su torontiečiais leidomes pro duris linkui traukinio.

Ant traukinio, teko matyti tautiečius labai vargstant. Nebuvo kur atsigulti. O sėdint, tai negalima užmigti. Bet kuomet daviau visiems pauostyti skaisnių pipirų, tuomet visi sumigo.

Nuvažiuojam Montrealan. Mus pasitiko daugelis montrealiečių. Žiūriu, atkulnuoja ir Pipiras. Apsikabinam ir pasibučiuojam taip karštai, kaip kad aš bučiavau savo Zose, kuomet mes dar nevedę buvome, bet rengėmes užmegsti neatmezgamą mazgą.

Kaip pasirodo, tai primetimai Jurgiui Pipirui, kad jis tenai mažai veikia, neteisybė. Tenai, brolyčiai ir sesutės, yra darbo iki kaklo. Ypatingai pastaruoju laiku jis sunkiai kovoja su sklokininkais, kurie nori sutvert susidėję. Pirmam susirinkime jis net sušilęs bepenėdamas juos pipirais. Bet pasekmės buvę geros. Net iš Amerikos atvykusiam antro numerio sklokininkų vadui nepasisekė sutverti sklokininkų susaidę. Jis labai apsidžiaugė, kuomet jis nuo manęs priėmė visą maišą gerų pipirų.

I- CROLL REIKALAUJA RAUST BE PASIGAILĖJIMO

Sudbury, Rugp. 8.—David A. Croll, buvęs Windsoro majoras, o dabar pašalpos ministeris, reikalauja tris Sudburio priemiesčio bedarbius, privertusius pašalpos viršininką duoti jiems pašalpą, bausti be jokio pasigailėjimo. Jiems gręsia kalėjimas iki gyvos galvos.

Lietuviška Grosernė

Atidariau grosernę ir restoraną, 2123 Frontenac St., Montreal.

Prieinamos kainos, geras pasirinkimas. Prašau užeiti visus lietuvius. Turėsite gerą patarnavimą ir paremsite lietuvį.

T. Subachus

ANGLIŲ BIZNĮ
Telefonas: EL 7636
AND COKE CO.
itis ir C. Endriukaitis
nglis pas lietuvius!
glis. Geras patarnavimas. Tei-
os.
tr. W.

Savo Reikalus Per
CKET OFFICE
to, Ont. Phone WA. 6344
ı šipkarčių kontora. Gyvuoja
ų persiuntimas, pilietybės po-
daugelis kitų patarnavimų.
S. Heifetz, menedžeris

DARBININKŲ ŽODIS

(THE WORKERS' WORD)

Kanados lietuvių darbininkų sąvaitraštis. Leidžia "Darbininkų Žodžio" Draugija.

Prenumeratos kaina Kanadoj ir Anglijoj: metams $2.00; 6 mėnesiams $1.00. Visur kitur: metams $2.50; 6 mėnesiams $1.25. Atskira kopija 5 centai.

Pašto perlaidas (Money Orders) išrašykite "Darbininkų Žodžio" vardu.

184 Spadina Ave., Box 31, Toronto, Ont.

SKAITYKIT IR STUDIJUOKIT J. B. SALSBERGO SRAIPSNĮ

Kaip jau visiems žinoma, visos Darbininkų Vienybės Lygos (WUL) unijos jau afiliuotos prie Amerikos Darbo Federacijos unijų, kurias Kanadoj apjungia Trades and Labor Congress of Canada. Dabar klausimas stovi prieš akis kiekvienam Kanados darbininkui, kaip pagerinti Kongreso darbą, kad sustiprinti esamas unijas ir suorganizuoti į unijas dar neorganizuotus darbininkus bei suvienyti į vieną unijų centrą dar atskiras unijas, nepriklausančias prie Kongreso.

Draugas J. B. Salsberg yra vienas iš žymiausių komunistinių unijistų. Jis buvo WUL Ontarijos distrikto komiteto organizatorium. Jis gerai pažįsta Kanados darbininkų unijinį darbą ir jo trūkumus. Savo straipsnyje jis nušviečia tuos visus trūkumus ir tas visas užduotis, kurios stovi prieš akis Kongresui, jo konvencijai ir kiekvienam unijistui. Jo straipsnį darbininkai turi atydžiai perskaityti ir pastudijuoti.

Dar reikia priminti, kad yra pastebėta, jog nemažai kairiųjų unijistų labai mažai atydos kreipia į unijinį darbą. Yra patirta, kad daugelis labai klaidingai atsineša linkui Trades and Labor Congress jungiamų unijų. Kiti jas skaitą vis kaip svetimomis organizacijomis, nesidarbuoją jose visai. Esą net tokių, kurie smerkią jas. Tam turi būti padarytas galas. Revoliucinių unijų afiliavimas prie reformistinių unijų padarytas ne tam, kad panaikinti unijas, bet kad sustiprinti jas, sustiprinti darbininkų vienybę. Ir kas gali tą padaryti, jei revoliuciniai darbininkai nesidarbuos? Revoliuciniams darbininkams visos darbo žmonių organizacijos turi būti savos. Reikia joms padėti tapti naudingomis darbo žmonėms.

J. S. WOODSWORTH RITASI PACIFIZMO BALON

J. S. Woodsworth, CCF vadas, kalbėdamas Ekonomijos ir Politikos Institute, pareiškė, kad jis stovįs už Kanados atsisakymą dalyvauti būsimame kare. Jis kovosiąs, kad būtų padaryta toks įstatymas, kad būtų prasižengimu stojimas į armiją. Jis dar net tą pareiškė: "Aš atiduočiau Vokietijai jos kolonijas." Jis priešingas esąs tvėrimui tarptautinės jėgos, nes atsitikime karo Kanada būtų įtraukta į karą. Geriausia esą del Kanados, tai laikytis nuošaliai nuo visų.

Tokia CCF vado pozicija karo klausimu labai netikusi. Šiandien negalima Kanados apsaugoti nuo karo neapsaugant viso pasaulio. Gi mes gerai žinome, kad šiandien yra gana daug tokių šalių, kurios veržte veržiasi į karą, kaip Vokietija, Japonija, Italija ir kitos. Jei taikos trokštančios šalys ir laikytųsi nuošaliai, tai tos plėšikiškos fašistų gaujos vistiek užpultų vieną po kitos mažesnes šalis ir nugalėtų, kol galų gale ant tiek sustiprėtų ir užpultų stiprąsias.

Šiandien pasaulis ne toks, koks jis buvo seniau. Šiandien pasaulis dalinasi į dvi dalis. Nekurios šalys trokšta taikos, o kitos karo. Taikos trokštančiom šalim reikia vienytis, kad sudaryti tokią jėgą, kurios fašistai imperialistai nedrįstų užkliudyti. Sovietų Sąjunga, Francija, Mongolija, Sovietų Chinija šiandien progreso siekančių žmonių rankose. Šioms šalims rūpi palaikyti taiką. Jei Kanada nori taikos, jos pareiga remti šį bloką. Tą turi padaryti kitos taikos norinčios šalys.

Jei darbininkiškos jėgos būtų suvienytos, jos į valdžią įsiveržtų ir kitose šalyse, neaplenkiant ir Kanados. Tos bendros jėgos, susijungę tarptautiniai, galėtų pažaboti kariškus plėšikus. Izoliacija veda linkui anarchijos.

PASIUTĘS HEPBURNO VALDŽIOS UŽPUOLIMAS ANT BEDARBIŲ

Kaip jau buvo rašyta, Hepburnas davė parėdymą tuos visus bedarbius, kurie palaikė uždarę pašalpos biure porą pašalpos viršininkų, apkaltinti žmogvagystėj, už ką gali bausti net iki 25 metų kalėjimo. Toks apkaltinimas yra biaurus įkriminavimas bedarbių.

Kiekvienas šiandien žino, kad žmogvagiai žmogų pavogia ir nusiveža į nežinomą vietą. Jie tuomet grumoja asmens nužudymu, jei nesumoka jų pageidaujamos sumos pinigų. Galima pridėti, kad tai biaurus darbas. Bet tie bedarbiai, kovodami prieš badą, kurį iššaukė Hepburno valdžia nukirsdama pašalpą, sulaikė biure tuos viršininkus todel, kad jie atsisakė imtis žygių sušaukti valdybos susirinkimą išklausymui bedarbių reikalavimų. Bedarbiai nieko jiems nedarė. Jie niekur jų nevežė. Policija galėjo atvykti ir paleisti juos bile momentu. Bet nereikėjo nei policijos. Kai tik jų reikalavimai buvo išklausyti, jie juos paleido.

Toronto ir visos Kanados darbininkai turi stoti kovon, kad atmušti Hepburno fašistinius užpuolimus ant bedarbių. Toronto Piliečių Apsigynimo Komitetas, unijų delegatų patariamas, nutarė šaukti į vienos valandos protesto streiką visus Toronto darbininkus, kuomet tų bedarbių teismas prasidės rugsėjo mėnesį. Tą idėją turi užgirti visi darbininkai ir rengtis prie to.

KODEL "DARBININKŲ ŽODIS" TURI GAUTI NUOLATINĘ PARAMĄ

Pereiti Toronto, Montrealo ir Hamiltono lietuvių piknikai del "Darbininkų Žodžio" davė laikraščiui arti poros šimtų dolerių paramos. Reikia pasakyti, kad tai nemaža parama. Kas dar svarbu, kad juose pastebėtas didelis lietuvių darbininkų pritarimas laikraščiui, kas buvo išreikšta gausiomis aukomis ir noru praleisti keletą desėtkų centų laikraščio naudai. Kiti nesigailėjo palikti ir dolerines.

"Darbininkų Žodis" paramos labai reikalingas. Nei vienas laikraštis iš prenumeratų negali pasilaikyti, taip ir "Darbininkų Žodis." Laikraščiai pasilaiko daugiausiai iš skelbimų ir kitų pašalinių pajamų. Gi "Darbininkų Žodis" skelbimų turi labai mažai. Už tai tenka remtis ant aukų.

Remdami "Darbininkų Žodį" savo centų ir dolerių nenumesite už niek. Juo daugiau paramos duosite, tuo daugiau atgal gausite. Jei būtų pinigų, tai galima būtų laikraštį papuošti gražiais paveikslais. Kiekvienas iš jūsų norite ne tik skaityti apie šių dienų įvykius, bet ir paveiksluose matyti jų dalyvius bei scenas, kurios savo nepaprastumu stebina pasaulį.

Toms organizacijoms, kurios surengė piknikus, ir visiems parėmusiems "Darbininkų Žodis" labai dėkingas. Kviečiamos ir kitos kolonijos pasekti Torontą, Montrealą ir Hamiltoną.

KOKIUS BIZNIERIUS REIKIA REMTI

Šiandien mes turime nemažai tokių biznierių, kurie atvirai stoja į darbininkų pusę. Yra daug tokių biznierių, kurie ne tik skelbiasi darbininkiškoj spaudoj, bet ir darbininkiškame judėjime dalyvauja, nors nuo to gal kartais nukenčia jų biznis. Fašistuojanti ar šiaip nepritarianti darbininkiškam judėjimui žmonės ima boikotuoti tokius progresyvės minties biznierius.

Darbininkai turi atkreipti atydą į tuos biznierius. Kurie skelbiasi darbininkiškoj spaudoj, kurie pardavinėja darbininkišką spaudą savo krautuvėse, kurie remia darbininkišką judėjimą kitais būdais, tie biznieriai turi būti remiami visų progresyvių darbininkų perkant pas juos jų parduodamas prekes.

Šiandien nepraktiškumo niekur nėra. Kas bijo remti darbininkų judėjimą bijodamas vieno kito dolerio nustoti, tas neturi gauti paramos ir iš darbininkų. Darbininkai turi solidarizuotis su tais krautuvininkais, kurie solirarizuojasi su darbininkais.

KAS KĄ RAŠO

"Būtų nesąmonė šiandien manyti apie Sovietų Sąjungos Komunistų Partijos 'reformavimą'." "Bonapartiško režimo kosiorai dar sugeba gaudyti, kankinti ir nemažais skaičiais šaudyti nekaltus revoliucionierius, bet tas nepakeis dalykų padėties: jų teroras yra istorinis apsurdas. Jis bus nušluotas kartu su jo organizatoriais."—**Trotskis,** fašisto Hearsto leidžiamame "The Washington Herald."

• • • • •

"Vadinasi, Trockis pažįsta Rusijos komunistus geriau negu mes; jis politiką seka irgi geriau nekaip bile kas kitas,—ir štai jisai visai nedvejodamas pareiškė, kad ant Vokietijos liaudies sprando Hitleriui užsirioglinti padėjo Maskva."—**J. Jokubynas,** "Naujienose."

• • • • •

"Zinevjevistų ryšiai su kontrevoliucinėmis o r g a n izacijomis užsienyje, su Trotskiu ir Vokietijos fašistų Gestapo, atidengti. Toliau slėpti nėra reikalo. Dabar klausimas stovi ne tame, kad Trotskis, Zinevjevas, Kamenevas, Bakaevas 'moraliai' ar 'politiniai' atsakomingi, bet kad jie tiesioginiai organizavo draugo Kirovo nužudymą ir teroristinius pasikėsinimus ant draugo Stalino ir kitų partijos vadų gyvybės."—**"Pravda."**

Skaitytojų Laiškai

"Darb. Žodžio" Administratoriui

Šiandien gavau nuo jūs pranešimą, kad mano prenumerata pasibaigus. Skubiai rašau jums laišką ir siunčiu prenumeratai atsinaujinti $2.50. Suprantu dalyką, kad laikraščiui yra reikalingi pinigai, o man laikraštis.

Gerbiamieji, "Darbininkų Žodį" skaitau dar tik pusę metų, bet man jis labai įdomus ir sunekantrumu jo laukiu kas sąvaitę, būtų gerai, kad jis mane atlankytų kasdieną.

Linkiu geriausių pasisekimų kovoje už darbininkų reikalus.

Marijona Miekšrienė

4432 So Sayer Ave.,
Chicago, Ill.

—o—

Gerbiamoji Redakcija:—

Prisiunčiu del "Darbininkų Žodžio" truputį parinktų aukų, $2.00, ir linkiu visiems draugams laikraščio skaitytojams geriausių linkėjimų, ir "Darbininkų Žodžiui" ilgiausių metų, kad jis gyvuotų tarp mūsų visados ir mus apšviestų, kad mes tiksliau galėtume kovoti prieš fašistus ir atmušti jų atakas, ir pagerinti savo gyvenimo sąlygas.

Lai gyvuoja po visą pasaulį Lenino mokymas ir kova už darbininkų klasės reikalus! Tuom ir užbaigiu.

V. Čeponis

Mile 396 H. R. R.,
The Pas, Man.

M. L. K. Vertė Petras

Chinij. Raudonosios Armijos Kovos

Čionai nėra apysakaitė ar koks vaizdelis iš gyvenimo, bet tikras faktas, kuris buvo aprašytas Kinijos proletarinėj spaudoj 1935 m. pabaigoje balandžio mėnesio.

Aš jį sutikau vienoj iš didžiųjų Šanchajaus gatvių, Sučuanrod. Tas buvo tik keletas dienų tam atgal. Mūsų susitikimas buvo kaip tik toj dienoj, kada visi šanchajiški laikraščiai buvo užpildyti telegramomis apie narsų žygį kiniškos raudonosios armijos iš Cziansi į Guyčoj ir Sučuan.

Aš prisimenu Lun-Iuną dar nuo 1931 metų. Mes kartu mušėmes petys į petį su gomindanoviška armija po Nindu Cziansi provincijoj. Tas buvo sausio mėnesyje, buvo labai šalta. Bet kovos jausmas, jausmas neabejotinos pergalės šildė mūsų, vos ką tik padengtus skarmalais, kūnus. Mūsų širdys degė revoliucine ugnim. Mes paėmėm Nindą ir nuginklavom 18-tą diviziją nankiniškos kariuomenės. Lun-Iun buvo sunkiai sužeistas į pilvą, jis tuomet kamandavo mažą būrį beprotiškų narsuolių. Aš gavau dvi žaizdas į dešinę koją. Mes pergalėjom ir pergalės džiaugsmas padarė mus bejausmiais kas link šalčio ir skausmo.

Kartais man draugai pasakodavo apie Lun-Iuną. Man pasakojo apie tai, kad jis dabar sveikas, kamanduoja brigadą raudonosios armijos, kad jis baigė karišką akadėmiją Žuiczine. Kaip greitai bėga metai! Aš dirbau partijoj Šanchajui, Lun-Iuna vedė savo brigadą per ugningas audras revoliucinio karo.

Aš jį prisimenu dar jauną, 25 metų amžiaus. Dabar prieš mane sėdi sukoneveiktas žmogus su vyrišku veidu ir protingai žibančiomis akimis. Man nereikėjo jį priversti kalbėti. Jis gerai suprato, kaip kankino mane troškimas išgirsti apie gyvenimą ir kovą mūsų brolių, apie mūsų narsiuosius kovotojus, kūnais ir dinamitu išsprogdinančius šimtmečių vergiją, supuvimą ir kentėjimus milijonų. Kiekvienas jo žodis įsmego giliai į sielą. Kiekvienas jo apipasakojimas epizodas jaudino, linksmino tai vėl kariška ugnia uždegdavo mano audrotą širdį.

• • • • •

Mes jau nesimatėm apie 4 metai, ar ne taip Van Sin? Po Nindo mušio dar pralietos jūrės kraujo. Mes turėjom pergales ir kentėjom pralaimėjimus. Mus naikino ne tik švinu, bet ir badu. Nieko nepadarysi, "karas kaip karas," o mūsų karas tuom labiau—revoliucinis, klasinis karas.

Po mušio prie Nindu visas pulkas manim pasitikėjo. Aš ir vėl buvau sužeistas, kada mes atmušėm baltųjų ataką ant Singo. Na, tas buvo labai senai ir pasakoti apie tą nėra interesna. Tu juk pameni, koks aš buvau tamsus žmogus, vargiai tik skaičiau, rašiau apie darbą, ir nieko nesupratau. Aš žinojau tada tik vieną dalyką—kas yra liaudies priešai ir kas draugai. Tą aš gerai žinojau. Vieną sykį mane nušaukė į divizijos politinį skyrių ir pasakė: "Drauge Lun-Iun, partija nori, kad tu mokintumeis, kad tu galėtum kovoti ne tik ugnia šaujančiais ginklais, bet ir žodiniu ginklu, revoliuciniu mokslu."

Pusantrų metų aš mokinaus kariškoj akademijoj Žuiczine. Žinai, Van Sin, kada aš užbaigiau kursą, man pasirodė, kad aš jau ne aš, Lun Iun, valstietis, o partizanas, ir raudonarmietis.

Naujas žmogus gimė, jis paliko protingesnis ir dar daugiau nekentė savo priešų—buržuazijos, dvarininkų, generolų, gomindanų, imperialistų. Mane išmokino, supažindino su darbais Marksо, Lenino, Stalino.

Pusantrų metų aš mokinaus Rusijos pilietinio karo patyrimus, epoką Spalių revoliucijos. Prieš mano akis atsidarė naujas pasaulis. Aš pamačiau tikro gyvenimo šaltinį ir pergalę nešančias kovas. Laike mūšio aš kartais keletai sekundų uždarydavau akis ir prieš mane eidavo paveikslai Rusijos pilietinio karo, aidai jos revoliucinių vadų ir karžygių . . .

Kada Čan Kai-ši organizavo sovietinės teritorijos blokadą,—prisimeni tą laiką,—1933 metuos, jis pastatė tvirtoves arti viena kitos. Aš tada sugrįžau iš akademijos atgal į pulką. Taip mes ir nuėjom į srytį tvirtovių. Kiekvienoje tvirtovėje r a d osi stambios nankiniškos armijos dalys. Tvirtovės buvo apsuptos giliomis grabėmis, giliai grabių dugnuos—vanduo ir kyšančios iš jo aštrios tvoros . . .

Mes prie jų prisiartinom naktį. Rytmetyje aš privalėjau ant tvirtovių iškelti raudonas vėliavas. Tu prisimeni rajoną Loania—bemiškę lygumą. Nei vieno medelio, nei vieno krūmokšnio, nei jokio kelmelio. Per grabes negalima peršokti. Ir nebuvo visiškai laiko ką nors apgalvoti. Reikalinga buvo greitai spręsti ir greitai veikti. Vieną dieną pirmiau prieš tą ataką aš buvau papasakojęs savo kovotojams apie tai, kaip sovietinė Raudonoji Armija mušėsi po Perekopu, po Stalingradu. Aš kalbėjau savo kariams: "Mes einam keliu, kurį mums nurodė rusiški broliai, gimininga mums sovietinė Raudonoji Armija . . ."

Vienas mano karys padarė bandymą peršoktį g r a b ę, bet negalėjo tą padaryti ir nukrito ant dugno. Tada mes sumanėm padaryti gyvą tiltą. Susikabinom į virtinę, įsisiūbavom ir persimetėm į kitą pusę. Vot tokiuo gyvu tiltu peršliaužė mūsų kariai, kurie sykiu persigabeno ir kulkosvaidžius. Prieiti prie tvirtovės sienų mums nieko nereiškė. Mus pastebėjo labai vėlai.

Labai smarkiai nukentėjo tiktai pirmas batalijonas, jį apipylė rankinėmis granatomis oficieriškos brigados dalys, kurios stengėsi išsiveržti iš tvirtovės. Bet bendrai, nei vienas iš baltųjų nepaspruko . . .

Aš neiškėliau raudonos vėliavos, kaip tą maniau padaryti pradžioje. Ant tvirtovės sienų vis dar plevėsavo gomindaniška vėliava. Vieną batalijoną aš aprengiau į baltosios armijos uniformą. Pasirodė, kad tvirtovėje nebuvo geros artilerijos. O aš taip geidžiau užgriebti sunkiąsias tvirtovės kanuoles. Mes nuėmėm nuo sienų penkias 35 milimetrų kanuoles. Dvi dienas atsilsėjo mano kariai, o paskiau aš juos išvedžiau šturmuoti antrą didelę tvirtovę. Vienas batalijonas privalėjo lošti rolę baltosios kariuomenės ir, atsitikime nenusisekimo, ateiti mums į pagelbą.

Mano naujos mažos kanuolės negalėjo nieko padaryti storoms tvirtovės sienoms. Granatos atskeldavo gabalus plytinės sienos ir daugiau nieko. Antrą dieną nankinišką dalis, sėdėjusi tvirtovėj, pradėjo išeidinėti iš tvirtovės ir ruoštis atakai. Mes atsitraukėm ir juos sykiu su savim nusivyliojom tolyn nuo tvirtovės. Tame laike jėjo į tvirtovės rajoną mano "baltasis" batalijonas ir be jokio pasipriešinimo jėjo pro vartus į tvirtovę. Mes tuomet padarėm ant baltųjų ataką ir juos sugrudę į upę numaršavom prie tvirtovės vartų. Vartai buvo plačiai atidaryti. Mus pasitiko "baltieji" oficieriai. Mano batalijonas suareštavo visą tvirtovės štabą. Du sykiu baltieji bandė atsiimti tvirtovę atgal smarkiai atakuodami. Na, bet tas buvo veltui. Aš paleidžiau į darbą užgriebtą tvirtovės sunkiąją artileriją. Tvirtovėje mes prabuvom keletą sąvaičių. Daug iš baltosios armijos kareivių atėjo pas mus. Juos prisėjo iš naujo apmokinti ir kariškais ir politiniais dalykais . . .

(Pabaiga sekančiam numery)

DARBININKO AKIM ŽIŪRINT

Keli torontiečiai "Naujienų" korespondentai pasivadino save padaužomis. Kai kurie torontiečiai dabar stebisi, kaip jie pataikė pasirinkti tokį atatinkamą vardą.

• • • • •

Vienas iš didžiausių politinių padaužų darbininkiškame judėjime buvo ir tebėra, tai Leonas Trockis. Kaip Leninas sakė, jis niekad neturėjęs rimto politinio nusistatymo. Vienu kartu remdavęs bolševikus, kitu—menševikus. O dabar, tai fašistams pasitarnauja. Veikiausiai delto ir J. Jokubynas pasirinko jį už vadovą.

• • • • •

Kaip Trockis negalėjo pakenkti bolševikams, nors nemažai košės privirė daugelyje atvėjų, taip ir Jokubyno pastangos negalės sulaikyti Toronto lietuvius nuo bendradarbiavimo. Geriau būtų mesti tuos plepalus ir stoti į bendrą veikimą, kaip kiti daro.

• • • • •

Kanados Lietuvių Kongrese Lietuvos Liaudžiai Ginti visi patyrėme tam tikrus gerus ir blogus įspūdžius. Todel visiems reiktų apie tai parašyti į "Darbininkų Žodį." kad iš to būtų galima padaryti išvadą, kas buvo gerai, kas taisytina. Savikritikos nebijokime.

• • • • •

Kai kas mano, kad Jankausko nuolatinis reikalavimas Kongrese "vietos" visoms srovėms buvo daromas tuo tikslu, kad jos ir turėtų tos vietos. Kas taip mano, tai labai klysta. Didžioji ir revoliucinė srovė visuomet troško, kad patenkinti kitas sroves, kad laikytis susitartos programos. Su savo reikalavimais Janauskas norėjo iškelti sroves į viršų, Kongresą padaryti srovinių ginčų Kongresu.

• • • • •

Kongresan buvome susirinkę svarstyti Lietuvos reikalus. Revoliuciniai delegatai į Kongresą vykdami neturėjo mintyje daryti tenai kokią propogandą už savo srovę, bet kaip galint mažiau apie ją kalbėti. Srovių iškėlimas būtų mums nepakenkęs, bet Kongreso solidarumui, ką turėjo mintyj ir Jankauskas.

• • • • •

Kaip gali įnešti paniką į darbininkų tarpą tokie Jankauskai, tai buvo matyti po to, kai Plačėnis su Jankausku pažymėjo, kad Kongresas "prastai" prireng tas, kad referatai "netikę" ir t.t. Po to net keli delegatai puolėsi aiškinti. kad "mes ne profesoriai, nereikia norėti, kad viskas būtų gerai."

• • • • •

Darbininkiškas judėjimas, kova prieš fašizmą yra tam tikras mokslas, kuriam vadovauti gali tik tie, kurie susipažinę su to judėjimo mokslu. Darbo žmonių judėjimui vadovauti šiandien nemažai profesorių yra tarpe Montrealo lietuvių. Ką jie šiandien atlieka, ką jie atliko laike Kongreso. buržuazinis profesorius neatliktų dešimtos dalies.

• • • • •

Pas darbininkus dar vis vyrauja buržuazijos pasėta mintis, kad tik mokslininkai, profesoriai, gali didelius darbus atlikti. Tai labai žalinga mintis. Istorija parodė, kad darbo žmogus tik tol "nieko negali," kol jis mano, kad jis tik fandrėj dirbti gali. Šiandien Sovietų Sąjungoj yra tūkstančiai tokiu garsių mokslininkų, kurie prieš revoliucija buvo mainieriai ar kokie kiti juodo darbo proletarai.

• • • • •

Kaž kas pasidarė su Kanados lietuvių proletariniais rašytojais. Iš karto labai aukštai pašoko, bet dabar jau visai nebematyti. Atrodo, kad perdaug pakėlė ir patrūko. Toks darbo metodas netikęs. Darbininkas, kuris kad ir smarkiai dirba, bet jei tankiai ilsisi, būna atleistas iš darbo. O gal karščiai pakenkė.

• • • • •

Jei užvažiuoti, tai užvažiuoti visiems, lai paskui pyksta ar giria visi kartu. Vadinasi, reikia dar pastebėti, kad ir darbininkių skyrius kaž kur dingo. Nelaukit, kol Jurgis Pipiras atsilankys.

J. Yla

TRADES & LABOR KONGRESO PAREIGOS

Rugsėjo 8 dieną, Montreale, ...sirinks Trades and Labor Con...ress'o viršininkai į 52 konven...ją, su pranešimais, kurie at...rmės daugelį atsiekimų per pe...tus metus. Jie galės pranešti ...ie didelį narių ir čarteriuotų ...deralių lokalų skaičiaus padi...jimą. Kongreso viršininkai su ...augsmu bus sutikti, kuomet ...praneš, kad po visą šalį kyla ...ujinis aktyvumas ir organiza...nis judėjimas. Tas viskas yra ...ra tiesa ir delegatų bus karš...sutikta. Bet šis optimistinis ...anešimas taip pat iškels vir...n didelius trūkumus Kanados ...darbininkų organizavime.

Kažin ar atsiras tokių Kon...ese, kurie sakys, kad jie ar ...ndrai visas tarptautinis judė...mas pasinaudojo labai palan...omis sąlygomis, kurios egzis...vo šalyje per pereitus metus. ...ip pat, aš manau, nei vienas ...iningas Kongreso vadas ne...ginčys, kad vyriausia tarp ...utinio uninijinio judėjimo Ka...doj paaugimo laike pereitų ...tų priežastimi buvo WUL u...ų afiliavimas prie AFL ir pla...lima judėjimas už unijų suvieny...ą ir unijų organizavimą, kam ...dovavo kovingos ir progresy...s jėgos. Nuosekli peržvalga, ...el, prives mus prie išvados, ...d nors bendra sutrauka bus ...tenkinanti, tačiau pavojinga ...s vadam ar eiliniam Kanados ...ujistams jaustis pasitenkinu...is. Priešingai, Kanados darbi...ų reikalai reikalauja iš mū...realaus ir savikritiško atsine...o į visą situaciją. Kuris iš są...ingų darbininkų klasės vadų ...i būti patenkintas šių dienų ...bininkų sąlygomis? Kuris u...ų vadas, vertas to vardo, gali ...kitą jausti, kaip tik tą, kad ...natiniai yra kas nors nege...kuomet senos algos dar ne...žintos; kuomet didelė didžiu...mūsų brolių ir seserų dar ...rganizuoti ir biauriai išnau...ami; kuomet pamatinės, ma...ės produkcijos industrijos u...zmo dar visai nepaliestos, ir ...met auganti mūsų metalo ...ūmo industrija, pačių žiau...usių finansierių rankose, iš...ė užbėgti už akių kiekvienam ...inierių organizavimo mėgini...i. Šie ir kiti, taip pat labai ...rbūs, trūkumai reikalauja iš ...ides and Labor Congress'o ...sekliausio išanalizavimo ir, ...dan dešimčių tūkstančių uni...narių ir jų šeimynų ir visos ...es darbo žmonių, visų reika...ų pakeitimų a t l i k i m ą, ...i pakeisti dabartinę padėtį ir ...ai išvaduoti unijines jėgas iš ...artinių suvaržymų ir paleis...as į nacionalį, istorinį organi...inį vajų.

...ongresas Kaip Jis Atrodo

...iekaip negalima užslėpti to fakto, kad T. & L. Congress nesulošė sprendžiamos rolės Kanados darbininkų gyvenime. Priežastis nesunku surasti. Išskiriant pilgrimiškus atsilankymus pas federalę ir provinciales valdžias su įstatymiškais reikalavimais, Kongresas ir jo vadai nedalyvauja darbininkų kovose. Kongresas nestoja prieš mases neorganizuotų darbininkų kaipo organizatorius ir vadas. Tarp T. & L. Kongreso ir Kanados darbininkų santykiai tik dvasiniai. Tą galima matyti iš to, kad darbininkai mažai atydos kreipia į jo konvencijas. Galima sakyti, kad veik nėra prieškonvencinių diskusijų darbininkiškoj spaudoj. Kongreso vadai, ką mes labai apgailestaujame, neduoda vadovybės tokiom diskusijom. Jie pasitenkina oficialu šaukimu ir vienu kitu editorialu Kongreso žurnale. Tikros ir pamatinės problemos nekeliamos viršun. Tas atsispindi labai neskaitlingiuose atsilankymuose į Kongreso konvencijas. Neužginčyjanas faktas, kad konvencijose būna delegatai daugiausiai nuo Internacionalų. Lokalai (išskiriant konvencinio miesto lokalus) būna labai neskaitlingai atstovaujami. Lokalinės unijos, kurios randa galimybių sukelti fondus kitiems reikalams, nesistengia sukelti finansų pasiuntimui delegatų į T. & L. Kongreso konvencijas. Net unijų vadai nededa pastangų pakeisti tokį vietinį unijų narių atsinešimą.

Tas viskas galima ir reikia pakeisti. Metinės Kongreso konvencijos turi taptį atžymėtinais įvykiais Kanados darbininkų gyvenime. Kongreso vardas turi būti pakeltas. Bet tą padaryti nebus galima tik atsišaukimais ar kritika eilinių narių.

Šimtai tūkstančių Kanados darbininkų atsisuks į Kongresą kaip į savo vadą, kuris užsitarnauja pilną atydą ir paramą, tik tai tuomet, kuomet pats Kongresas pakeis savo darbo metodus ir praplės savo veikimo ribas.

Reikalingi Pakeitimai

Pripažindamas, kad galima atlikti gerą darbą prie "Parlamento Kalnelio," Kongresas taip pat turi pradėti leistis į mūsų lygumas ir slėnius, kur milijonai darbo žmonių kasdien kovoja už geresnį gyvenimą. Kitais žodžiais tariant, Kongresas turi nustoti buvęs tik "įstatymiška burna," o tapti organizatorium neorganizuotų ir aktyviu dalyviu Kanados darbo žmonių kovose. Teisingas ir griežtas pravedimas tokios darbo linijos bus neįvertinamas turtas Kanados darbininkams ir pakeis Kongresą iš uodegos į patį gyvo unijinio organizmo centrą.

J. B. Salsberg

Kongresas negali pasiliuosuoti nuo atsakomybės, kad dauguma Kanados darbininkų dar neorganizuoti. T. & L. Kongresas negali, net savo įstatymiškais keliais, atsiekti kokių nors didesnių rezultatų, kuomet jo narystė sukasi apie 100,000 skaičių. Plieno ir metalo darbininkai, gumos darbininkai, automobilių darbininkai, metalo mainieriai ir šimtai kitų neorganizuotų darbininkų Kanadoj negali teigiamai atsinešti į Kongresą, kuomet jis nesistengia juos suorganizuoti į stiprias unijas. Kongresas negali atsakyti darbininkų reikalams, kuomet jis dar neturi net organizacinio dapartamento ir planų organizavimui darbininku.

Ateinanti konvencija todel privalo svarstyti šią taip svarbią problemą, tai yra padarymą Trades and Labor Congress'o įrankiu organizavimui neorganizuotų Kanados darbininkų į tarptautinį amatų unijų judėjimą.

Mes neužmirštame Kongreso konstitucinių aprubežiavimų ir finansinių trūkumų. Nei gi mes norime sumažinti tuos sunkumus. Bet mes tikime, kad jei nors kartą Kongreso konvencija nutartų priimti tokią darbo liniją, o viršininkai duotų nurodymus skubiai pravesti tuos tarimus, būtų surasti būdai nugalėjimui visų tų trūkumų ir sunkumų. A. F. of L., įvairios tarptautinės unijos, Industrinių Organizacijų Komitetas, T. & L. Tarybos ir Provincinės Federacijos, taip pat ir visas progresyvis darbo žmonių judėjimas gali būti sujungti krūvon ir išsklaidyti finansiniai ir darbo šaltiniai sutraukti apie Kongresą atlikimui šios užduoties. Tas, žinoma, reikalaus galutino aiškumo pačioj Amerikos Darbo Federacijoj (ADF). Tas reikalaus iš Kongreso viršininkų turėti įvairius pasitarimus su įvairiomis tarptautinėmis unijomis sudarant kampanijas (vajus); **bet Kongresas turi imti iniciatyvą ir, iki tam tikro laipsnio, vadovybę tokiose kampanijose.**

Tinkamas organizacinis departamentas, kuris nelauktų pakvietimų, bet kitus trauktų į aktyvumą, galėtų sulošti vadovaujančią rolę padėjime mažesnėms unijoms ir tapti įrankiu didelėms AFL unijoms pradėjime vajų Kanadoj.

Tikra Vadovybė Unijiniame Darbe

Tegul būna pažymėta, **kad mes nesiūlome steigti unijas šale egzistuojančių, nei gi suvaržyti autonomines teises tarptautinių unijų.** Mes siūlome tik tą, kad Kongreso aparatas duotų praktišką pagelbą visoms unijoms, kurios tik reikalingos tokios pagelbos; kad Kongresas ne tik išduotų čarterius federalėms unijoms, bet kad būtų įsteigtas departamentas vadovavimui tokių unijų ir koordinavimui federalių unijų veikimo nužymėtoj industrijoj ir kur tik galima vienyjimui jų į nacionales organizacijas su centralizuota vadovybe. Mes taipgi tikime, kad Kongresas (Kongresu vadinamas unijų susivienyjimas, kaip kad buvo Workers Unity Lyga—Red.), per organizacinį departamentą kurį mes siūlome, turėtų, su pagelba lokalių unijų ir tarybų. vesti nepriklausomą organizacinį darbą tam tikrose vietose ir afiliuoti tokias naujai organizuotas unijas prie atatinkamų Internacionalų.

Mes manome, kad Kongresas turėtų ne tik perduoti Internacionalams darbininkų atsišaukimus del organizacinės pagelbos, bet kad Kongreso Organizacinis Departametas tokiuose atsitikimuose į tokius atsišaukimus pats duotų greitą atsakymą suteikdamas pagelbą ir darytų spaudimą į atatinkamą tarptautinę uniją pradėti vajų savo industrijoj Kanadoj. Atatinkamo Internacionalo atsisakymas suteikti tokią pagelbą neturėtų reikšt galutiną atsisakymą organizuoti darbininkus toj industrijoj, bet Kongresas pats, su pagelba kitų unijų, turi pradėti vesti vajų suorganizavimui darbininkų kalbamoj industrijoj. Mes tvirtai tikime, kad Kongresas bus maloniai nustebintas, kada jis tikrai pamėgins sumobilizuoti visas unijines jėgas į unijų organizavimo vajų. Mes gerai žinome Kanados darbininkus.

Finansinis klausimas turi būti gvildenamas mūsų visų. Už tai mes visi esame atsakomingi. Bet visų pirma stovįs klausimas, tai orientacijos klausimas, tai darbo linija ir sąžiningas troškimas tinkamu būdu rišti mūsų problemas. Sykį to bus atsiekta, finansinis klausimas taip pat bus išrištas. Mes, kurie pirmiau buvome Darbininkų Vienybės Lygoj (WUL), ir kurių dauguma buvome užėmę atsakomingas vietas tam tikrose tarptautinėse unijose, gerai žinome, kad darbo žmonės prisirengę remti organizacinius vajus, kuomet tokie vajai riša gyvenimo reikalus ir būna perstatyti jiems tinkamoj šviesoj.

Organizavimas Neorganizuotų

Darbininkai, plieno, tekstilės, gumos, automobilių, mainų ir kitų industrijų, nori būti organizuotais. Šimtai užrekorduotų ir nerekorduotų pavienių ir spontaniškų mėginimų, daugelis streikų ir sustabdymų tose industrijose, kuriuos patys darbininkai iššaukė, parodo tą norą ir reikalą. Bet ko reikalinga, tai planavimo, jėgų sutraukimo, vienybės ir pastangų. Kas gi jei ne Kongresas turėtų būti atsakomingas už tą darbą?

Lai Kongreso konvencija nutaria padaryti reikalingas organizacines pataisas, lai konvencija išleidžia trimitišką atsišaukimą į Kanados darbo žmones, šaukdamas organizuotis, ir kiekvieną industrinį centrą padaro unijizmo tvirtovė, — atsišaukimas ras karščiausį pritarimą iš šimtų tūkstančių Kanados darbininkų ir jų organizacijų.

Prispaustos ir padalintos darbo jėgos susispies apie Kongresą ir tokia apvienyta jėga, jei tik bus tinkamai vedama, išššlios kompanijinį unijizmą iš mūsų tarpo ir įsteigs tarptautinį unijizmą kaipo nepajudinamą jėgą mūsų šalyje.

Amatinių Unijų Vienybės Plėtimas

Kuomet Darbininkų Vienybės Lygos unijų afiliavimas prie Amerikos Darbo Federacijos buvo vienu iš žymiausių pereitų metų įvykių Kanados unijizme, tai to darbo užbaiga ir geri rezultatai duoda galimybes pabrėžti reikalingumą tą vienybę plėsti iki tokio laipsnio, kad visos prie tarptautinių unijų nepriklausančios unijos ir jų grupės būtų laimėtos ir prijungtos prie vieno nenugalimo kūno. Šiame klausime, taipgi, ateinanti konvencija gali sulošti sprendžiamą rolę.

Ignoravimo kitų egzistuojančių unijų linija nei kiek netarnauja tarptautinėms unijoms. Nei gi mes galime tikėtis atsiekti vienybės pasidalinusiame mūsų judėjime tarpusavinės kovos linijos laikydamiesi. Katalikiškos, A. C. C. of L. ir nepriklausomos unijos turi būti patraukto prie vienybės—ir tas galima padaryti. Nors teisybė, kad A. C. C. of L. savo eilėse turi tokius negeistinus individualus ir organizacijas, kaip Mrs. Finch'ės "Clothing Workers' Union" ir Mrs. Paton's restaurantų "unija," kurios abi yra skebų organizacijos ir bosų įrankiai prieš tikras unijas, tačiau tenai yra kitų elementų ir organizacijų, kurios nieko bendro neturi su pirmosiomis.

Labai didelis skirtumas tarp M. M. Maclean, C. B. R. E. sekretoriaus, ir tokio reakcionieriaus, vėlukais mosuotojo ir beprincipinio darbininkų eilių skaldytojo, kaip W. T. Buford, A. C. C. L. sekretoriaus ir iždininko. T. & L. Congress yra pakankamai dideliu išeiti su atsišaukimu į visas pašalines grupes, kviečiant jas, vardan vienybės ir Kanados darbininkų reikalų, tartis ir rasti kelią linkui organizacinės vienybės. Negali būti palikta nei vieno akmens neapversto besistengiant suvienyti unijų judėjimą Kanadoj.

Kitos Svarbios Problemos

Šale virš minėtų vyriausių užduočių, kurios turėtų būti svarstomos konvencijoj, yra daugelis kitų tautinių ir tarptautinių problemų, kurios veikiausiai bus delegatų iškeltos. Kongresas gali arba jas praleisti paprastai arba duoti vadovybę afiliuotoms unijoms ir visai darbo žmonijai. Mes tikimes, kad bus paimtas pastarasis kelias.

Labai didelis reikalas sutverti plačią farmerių-darbininkų partiją šioj šalyj gynimui visų darbo žmonių reikalų, gali būti Kongreso žymiai pastūmėtas pirmyn, jei jis nutartų imtis vadovaujamos rolės sutvėrime tokios partijos. Kanadiškų unijų dalyvavimas kovoje už taiką ir prieš reakciją galėtų būti paakstintu teigiamu konvenc. nusistatymu tuo klausimu. Kongresas taip pat gali sulošti labai didelę rolę judėjime už tarptautinę unijų vienybę užgirdamas nutarimą Tarptautinės Amatų Unijų Federacijos (Amsterdam), prie kurios yra afiliuotas ir Kongresas, ir raginamas IFTU užvesti derybas su visomis neafiliuotomis unijomis ir jų centrais, specialiai su RILU ir galingomis SSRS unijomis, ir rasti pamatus del organizacinės vienybės.

Kongreso konvencija taipgi turėtų išleisti šaukimą į nuolatinę kovą prieš naudojimą uždraudimų pikietuoti (Injunctions) laike darbininkų susikirtimų su bosais, ir, kaip ir Sam Gompers, pareikšti, kad amatų unijų judėjimas niekad neklausys tokių reakcinių teismų patvarkymų, bet atmes juos kiekviename atsitikime, kol ta priešdarbininkiška praktika bus visai sulaikyta.

Amatų Unijos Ir Ateitis

Šie ir daugelis kitų klausimų, kurie liečia dabartį ir ateitį Kanados darbininkų, Kongreso konvencijoj turi būti tinkamai apsvarstyti. Kovingieji ir progresyviai elementai amatų unijų judėjime nei kiek nepasitarnaus darbininkams ne dalyvaudami konvencijoj ar priimdami netinkamą atsinešimą linkui jos eigos ir tarimų. Mūsų pareiga turi būti iškelti tuos visus ir kitus klausimus prieš narius unijose. Atsilankymas į konvenciją šiais metais turi būti daug didesnis, negu kitais metais, o nariai turi priimti rezoliucijas tais visais klausimais ir įgalioti savo delegatus ginti jas konvencijoj. Kongresas gali palikti tikru vadu ir aktyviu centru Kanados unijų. Todel stengkimes šią 52 metinę konvenciją padaryti istorine; didžiausios reikšmės darbo klasei įvykiu.

Viduriui Vietos Nera

Reakcija Darbininkus Vienyja ir Stumia Prie Didesnio Kovingumo

Laimėjus Ispanijoj Liaudies Frontui rinkimus, valdžią sudarė ne darbininkų klasės atstovai, bet beveik ištisai smulkiosios buržuazijos atstovai. Respublikonų partijos sudarytoji valdžia su Azana priešakyje ne tiek bijojo pavojaus iš fašistų pusės, kiek iš kairiųjų pusės: anarchistų, socialistų ir komunistų. Tik vienas geras dalykas buvo darbininkų klasei, tai sulyg jų rinkimuose susitartos programos turėjo laisvai leisti darbininkams organizuotis priešfašistiniai kovai. Del pakilusios darbininkuose vieningos revoliucinės bangos, turėjo paliuosuoti desėtkus tūkstančių darbininkų iš kalėjimų; del tos pačios revoliucinės bangos kilimo, turėjo pradėti sudrausti fašistų organizacijas ir eiti prie jų likvidavimo.

Viešpataujanti valdžioj partija— kairieji respublikonai taipgi matė, kad iš kitos pusės organizuojasi fašistinės govėdos, kurios grąso sunaikinti ne tik darbininkų klasės reikalavimus ir laisvę, bet ir pačių respublikonų laisvę. Čia jie per keturis mėnesius savo viešpatavimo stovėjo ant kryžkelės. Naikinti kapitalistinę sistemą, pravedant darbininkų klasei naudingas reformas, jiems buvo perdaug baisus dalykas, o užleisti fašistams valdžioje vietas nebuvo kaip, nes grumojo darbininkų sukilimas. Todel jie per savo viešpatavimo laiką nesistengė fašistines gaujas nuginkluoti, o milžinišką darbininkų klasę apginkluoti. Jeigu jie būtų griebęsi fašistų nuginklavimo ir darbininkų apginklavimo pirmomis respublikos gyvavimo dienomis, aišku fašistai nebūtų paspėję sumobilizuoti savo jėgų ir padaryti su Mussoliniu ir Hitleriu sukilimo planų, būtų išvengę ir kruvinojo fašistų sukilimo. Aiškus dalykas, jei dabar Ispanijos darbininkai desėtkais tūkstančių traukia į mūšių laukus kovoti su fašistais, tai daug mieliau jie būtų sutikę saugoti visus fašistinius judėsius pirm jų sukilimo. Jie tuos fašistų judėsius ir saugojo, ir būtų išsaugoję, jei būtų buvę ginkluoti, tik visa bėda, kad visa nelaimė buvo, tai Azanos valdžia, kuri neturėjo aiškios pirmyn žengimo linijos, stovėjo milžiniškai Ispanijos žmonių daugumai ant kelio.

Istorija eina savo keliu, kaip žuvo kitose šalyse praktikuotos reformistinės valdžios, taip ir Azanos valdžios ideologija pasidarė buvusi vien fantazija, o ne gyvenimo tikrovė. Ispanijos įvykiai pasaulio istorijon dar įrašė vieną ryškų lapą, kad tarp **darbo ir kapitalo jokio vidurio nesiranda** ir niekados jo nebus. Išeitis yra viena: stok ginti darbininkų klasę, arba gink kapitalistų klasę atviroj kapitalizmo formoj—fašizmą. Jei Azana tikėjosi išlaikyti vidurį tarp darbininkų ir fašistų vistiek toji jo idėja nesulaukė viešpataujamoj galioj nė pusės metų, ir jis buvo priverstas pasirinkti vieną pusę. Tiesa, ir dabar Azana yra valdžios galva, bet aiškiai galima pasakyti, kad jis liko be jokio politinio nugarkaulio. Dabar kova verda už išgelbėjimą Ispanijoj demokratinės tvarkos, bet ir iš kovotojų niekas neturi omenyj, kad nuslopinus Ispanijos sukilimą pasiliks ta pati kapitalistinė santvarka. Tiesa, kovoja už apsigynimą nuo fašizmo, bet po fašizmo nugalėjimo vargu galima tikėtis, kad tos darbininkų jėgos su noru nusigìnkluos ir netęs toliau savo pradėtų reformų. Jeigu darbininkai jau prie Azanos valdžios pradėjo konfiskuoti žemes ir steigti ūkius Sovietų pavyzdžiais, tai vystys savo programą ir toliau.

Yra posakis, kad geriau ir vėliau, negu niekad. Tačiau galima atiduoti kreditą ir tokiam Azanai, kad jis pakol kas nenudardėjo Kerenskių, Adlerių, Grinių ir jiems panašių keliais, bet pasiliko eilėse tų kariaujančių jėgų, kuriose skamba stiprus revoliucinis aidas; galima atiduoti kreditą ir prisidėjusiems prie revoliucinės kovos reformistiniams vadams, tačiau nereikia paneigti svarbiausiojo fakto, kad tas jėgas suvienyjo ne Azana ir jam panašūs, bet kairėjančios masės privertė tai padaryti. Masės troško žemės; masės troško panaikinti fabrikuose išnaudojimą; masės troško didesnio kasnio duonos, o jos suprato, kad tai atsiekti galima tik turint joms plačią politinę laisvę ir tarpusavinę vienybę. Masės vienyjosi ant ekonominių klausimų ir jos atsiekė parlamentarinę pergalę. Atgavus plačioms masėms politinę galią, jos nežiūrėjo, ką darys Liaudies Fronto valdžia ir jų partijų vadai, jos pačios pradėjo užiminėti dvarininkų ir jezuitų žemes ir jas paversti dirbančiųjų nuosavybe. Ant šių klausimų įvyko vienybė ir susikirtimas su kruvinais fašistais.

Ispanijos socialistų partijos vadas Largo Caballero jau neprilygsta Kautskiui, Adleriui, Kerenskiui ir jiems panašiems, bet jis pasuko į Lenino pramintą kelią ir net viso pasaulio bužuazija jį krikštija Ispanijos būsimuoju Leninu, kuris kapitalistams nerodo jokio pasigailėjimo. Ar taip bus ar nebus, nelaikas dar spėlioti, bet faktai jau gana aiškūs, kad Ispanijos darbininkų klasė baigia eiti iš reformistinės balos ir pasukus į revoliucinį kelią.

Dabartinėmis Ispanijos darbininkų kovomis susidomėjęs visas pasaulis. Iš vienos pusės kovų eigą seka viso pasaulio darbininkai ir trokšta kairiųjų laimėjimo, o iš kitos pusės įnirtusiai žiūri viso pasaulio buržuazija ir siunčia savo finansinę paramą sumušimui darbininkų laimėjimų. Tas rodo, kad Ispanijos darbininkų laimėjimas yra viso pasaulio darbininkų laimėjimas Ispanijos fašistų laimėjimas būtų viso pasaulio darbininkų pralaimėjimu, o reakcionierių laimėjimu. Tad ir įžiūrima gana du aiškus frontai, kurių vienas turi laimėti.

Darbininkai remia Ispanijos didvyrius, jiems siunčia finansinę paramą, ir iš Francijos eina socialistų ir komunistų būriai padėti darbininkams laimėti, nesigaili savo gyvybių. Kapitalistai trokšta daryti Ispanijon intervenciją, bet kartu ir prisibijo savo šalies darbininkų. Jei nebūtų pasaulio darbininkuose Ispanijos didvyriams simpatijos jau gal senai būtų Ispanijos kairyjį frontą sutriuškinę kitų šalių fašistinės gaujos. Jiems rūpi užsienyje sudemoralizuoti Ispanijos simpatikų vienybę, o ta vienybė tik tuomet stipri, kuomet ji subudavota Ispanijos ir Francijos darbininkų pavyzdžiu.

Jei Francijos ir Ispanijos darbininkai nebūtų sudarę suvienytų frontų su kitomis antifašistinėmis partijomis, jie jau senai būtų merdėję po fašistinėmis priespaudomis. Ispanijos darbininkai tik suvienytomis jėgomis pajėgia apsiginti nuo savo šalies tyronų. Pasaulio darbininkai turi taip pat suvienytomis jėgomis juos apginti nuo užsienio užpuolikų. Kuo daugiau tos jėgos apvienytos, tuo daugiau darbininkų klasei laimėjimas užtikrintas.

Darbininkas

Sveikatos Skyrius

Dr. J. J. Kaškiaučius, 530 Summer Ave., Newark, N. J., USA

JAUČIA GERKLĖJ NESMAGUMĄ

...rauge gydytojau, prašau ir ...n ką patarti per mūsų są...traštį "Darbininkų Žodį" apie ...no gerklę. Aš gyvenu toli nuo ...stų, gal 15 mylių nuo arti...usio gydytojo. Aplinkybės ...idžia nukeliauti, tai prašau ...ų patarimo.

...su 27 metų vyras. Nerūkau. ...bus kokie du mėnesiai, kaip ...čiuosi gerklėj kokį tai ne...agumą. Kaip tik įkvėpuoju ...rių dulkių (lauko dulkės ne...kia), tai pradeda skaudėti, ...ent, net verčia kosėt. Arba ...o garsiai surinku, tai jaučiu ...avimą. Arba kaip kada po ...gio jaučiu kokį tai kartumą, ...ai tęsiasi apie 10-15 minučių ...kui ir vėl jaučiuos, kaip ir ...veika gerkle.

ATSAKYMAS

...ieko, Drauge, nėra stebėtino ...a nepaprasto, kad nuo **aštrių ...kių** Jums jaučiasi gerklėj ne...agu. Tai jau tokia yra gam...pastanga, kad kuo greičiau...prašalinti tas žalingas or...izmui dulkes. O tokios dulkės, **aštrios dulkės,** yra **labai** žalingos bile kokiam žmogui. Jos aštrios—aštrios kampais,—dreskia, erzina kvepavimo takų plėves, ir nuo to erzinimo pasidaro net koktu, reikia kosėt. Nuo erzinimo gerklės plėvės pagamina daugiau lipnių gličių, kad jos apvalytų aplinkui tas dulkes ir kad paskui jas taip su glitėmis, su skrepliais prašalinus iš kvėpavimo dūdelių. Taip ir išsikrankščia, išsikosti tokių dulkių dalis. Bet smulkesnės dulkės po truputį nuslenka žemyn į bronchinių šakų šakeles ir net į oro pūslikes. Tenai irgi tos dulkės sukelia suerzinimą, nuo to erzinimo atsiranda jungiamųjų audinių. Plėvių atsparumas prieš bakterijas mažėja, ir pasėkoje to galu gale išsivysto ir **džiova. Smėlio ir akmens dulkės** yra pavojingiausios. Paskui seka naugių—metalų dulkės (geležies, vario, misingo ir t.t.)

Kol dar daug žalos nėra padaryta, meskite greičiau tokį dulkėtą darbą. Dulkės per keletą metų sugadina plaučius nebepataisomai: užkemša, užblokuoja plaučius. Imkite **žuvų aliejaus, iodo** per ilga laiką.

AUKOS

Brooklyn, N. Y. Drg. G. Kucaitis sveikina "Darbininkų Žodžio" metinį pikniką su $5.00.

Montreal, Que. Drg. A. Pranevičius, atsinaujindamas prenumeratą, prisiuntė vieną metinę naują skaitytoją ir 50 c. aukų.

Chicago, Ill., Drg. J. Sharkey, atsinaujindamas prenumeratą, prisiuntė aukų $1.00.

Waterdown, Ont. Drg. K. Milasevičius atsinaujindamas prenumeratą prisiuntė auką 25 c.

Lietuvoje

ŽIAURUS "ŠVENTUOLIS"

Udrijoj gyvena vienas ūkininkas, kurį žmonės vadina "žmogumi einančiu Kristaus pėdomis." Ir tikrai, gal nebūna tos dienos, kad jis neišklausytų mišių toj pačioj vietoj, tam pačiam kampe beklūpaudamas. Jis jau turi užsiauginęs ilgus, kaip moters, plaukus, anot jo, tokius plaukus kadaise Kristus nešiojo ir taip buvo apžėlęs, kaip jis.

Bet tas "šventuolis" taip žiaurus su žmona ir vaikais, kad vos tik įeina į pirkią, tuoj žmona su vaikeliais, bailiai žvalgydamiesi į jį stengiasi kaip nors nepastebimi būti. Jo "pamokymo" ginklas baisus: kas po ranka papuola, tuo ir meta, be to, kumštis.

Tad ir tokių pasauly yra "šventuolių" . . .

APSIVYLĖ MARIJAMPOLĖS DARBININKAI

Marijampolės darbininkai, ilgai laukę geležinkelio tilto statybos darbų, pagaliau sužinojo, kad prie tilto statybos duos geležinkelius a p t a r n aujančius transporto darbininkus; esą net nuo Kedainių ir kitur, kurie esą specialistai šitam darbui. Jie čia ir pylimą pilsią.

SUVALKIJOJ PRIVISO PERDAUG "DANGIŠKŲ" PAUKŠČIŲ

Paskutiniu metu Suvalkijoje, Vilkaviškio viskupijoje, esą jaučiamas nemažas kunigų perteklius. Daugelyje mažų bažnytkaimių prie klebonų jau pasiskiria po 2—5 vikarus, kur seniau buvo vienas klebonas.

Tuo tarpu Kaišiadorių vyskupijoje esą per 30 tūščių kunigų vietų, bet iš Vilkaviškio vyskupijos kunigai nenori keltis į Kaišedorių vyskupiją, nors ten ir būtų priimami ir net pageidaujama, nes tos tuščios vietos randasi kaip tik tose parapijose, kur žemė nederlinga ir žmonės neturtingi, p a d e marklinijoj, smėlynuose. O, žinoma, kunigai, kurie save vadina dangiškais paukščiais, kurie nė sėja nė piauna, bet į kluonus krauna, nederlingose vietose nenori apsigyventi, nežiūrint, kad nederlinguose plotuose gyvenančių dūšios ir "pragaran" prapultų.

Manoma, kad kunigų perprodukcijai sumažinti gal vertėtų Vilkaviškio kunigų seminariją uždaryti, nes pakankamai naujų kunigų išleidžiančios Kauno ir Telšių kunigų seminarijos.

EKSPORTUOJA KUNIGUS BRAZILIJON

Brazilijon, į San Paulą išvyko Suv. Kalvarijos vikaras kun. Ragažinskas. Greitu laiku Brazilijon būsią siunčiama dar vienas katalikų kunigas.

Reiškia, suvargusiems Brazilijos lietuviams ant sprando bus užkarta išlaikyti keletas dykaduonių, kurie padės skysti lietuvius ir juos deportuoti Lietuvon.

JEZUITAI "IŠGELBĖJO VIENĄ DŪŠIĄ NUO VELNIO"

Liepos mėnesio paskutinėmis dienomis Kulautuvoje vienuoliai jezuitai apkrikštiję vieną žydę studentę. Toji studentė linkstanti į asketizmą—gyvenanti atsiskyrus, palapinėje, netoli jezuitų vilos.

KEISTAS PIEMENAITĖS NUOTYKIS SU KARVE

Į Kauno ligoninę nuo Kačerginės atvežta 7 metų amžiaus mergaitė. Jos nulaužta koja. Nelaimė įvykus taip: piemenaitė iš ganyklos vedusi namo karvę. Karvė išsigandus šokus ir virtus. Šokdama karvė nusilaužė koją, o virsdama parmušė mergaitę ir jai nulaužė koją.

Mergaitė atvežta į ligoninę, o karvė papiauta.

ŠAKIAI SAUGOJAMI NAKTIES METU

Sąryšy su pasikartojančiais gaisrais miesto ribose, einant miesto tarybos nutarimu, nuo liepos 7 d. įvestas Šakių mieste privalomas patruliavimas nakties metu nuo 22 iki 3 valandai.

NESUSITARIA DEL KOŠERNO SVIESTO

Biržai.—Palestinoje gyvenantieji žydai ir iš Lietuvos pareikalauja košernų maisto produktų. Ypač košerno sviesto Palestinai Lietuva galėtų daugiau parduoti. Šiaurės Lietuvoje košerną sviestą gamina labai mažas procentas pieninių. Tai pareina nuo pieninės ir rabinų susitarimo.

Paskutiniu laiku ir Biržų pieno perdirbimo b-vė norėjo susitarti su Biržų rabinu del košerno sviesto gaminimo. Tačiau rabino reikalavimai pasirodė toli gražu nuo įgyvendinimo. Rabinas reikalavo, kad prie kiekvienos karvės, kurios pienas pristatomas į pieninę, melžiant kiekvienu kartu prižiūrėtų jo patikimas žmogus. Kadangi į Biržų pieninę statoma pienas ir grietinė nuo kelių tūkstančių karvių, tai pieninė turėtų išlaikyti mažiausia kelis šimtus rabino skirtų prižiūrėtojų. O pieninė už pagamintą košerno sviesto kilogramą tik apie 20 centų gautų daugiau, kaip už paprasto sviesto kilog.

Kitoms pieninėms rabinai nėra pastatę tokių negalimų sąlygų.

LABAI PIGŪS VAISIAI

Alytus.—Čionai uždėrėjo vyšnios ir agurkai. Rinkoje vyšnių kilogramui mokama 10 centų, agurkų kapai 30—50 centų. Ūkininkai nusiskundžia, kad neapsimoka uogas rinkti, nes brangiau kainuoja jas pririnkti, negu parduoti. Tas pats ir su agurkais.

SUNKUS DARBININKŲ GYVENIMAS

Panevėžys.—Karsakiškio žvyriaus darbininkai (apie 30 žmonių) padavė pareiškimą Darbo rūmams, kuriame nusiskundžiama darbu ir jo sąlygomis. Darbas esąs labai sunkus ir vargingas. Dirbant ištisą sąvaitę tenka nakvoti dulkėtuose vagonuose, valgyti sausus maisto produktus; del blogos vietos padėties nesą kur tinkamą maistą pasigaminti. Ir prie tokių darbo sąlygų atlyginimas: per ištisą dieną teuždirba tik nuo 2.80 iki 3.60 lt. Gyvendami be šeimų vos patys prasimaitina, o apie sutaupas žiemai netenka ir galvoti. Darbininkai prašo Darbo rūmų, kad tarpininkautų už darbą atlyginimui sunormuoti.

SUVAŽINĖJO MOTERIŠKĘ

Marijampolė.—Liepos 21 d. Gedimino gatvėj įvyko skaudi nelaimė. Pasibaidę arkliai užbėgo ant moteriškės, ėjusios skersai gatvę, ją parmušė ir skaudžiai sužeidė. Nelaimingoji paguldyta ligoninėn. Jos gyvybei gręsia pavojus.

Policija neatsargiam savininkui pil. Sarpaliui sustatė protokolą už menką arklių priežiūrą.

ĮMONĖSE BUS DARBININKŲ SENIŪNAI

Darbo inspekcija iškėlė pageidavimą, kad įmonėse būtų darbininkų išrinkti seniūnai santykiams su darbo įstaigomis palaikyti. Kai kuriose Kauno įmonėse darbininkai savo seniūnus jau išrinkę.

Nesenai praėjo vadinamų Darbo rūmų rinkimai, kuriuos darbininkai boikotavo, dabar fašistai nori darbininkams įkišti savo seniūnus, kurie išdavinėtų darbininkus, bet turbūt darbininkai mokės su tokiais seniūnais kaip pasielgti.

DVARININKAS NUŽUDĖ SAVO BERNĄ

Šiauliai.—Liepos 25 d. 6 val. ryto Kybartų dvare, Padubysio val., dvarininkas Rusteika Henrikas revolveriu peršovė savo darbininką Dambrauską Motiejų, 28 m. amž.aus. Dambrausko tėvas yra paėmęs kaipo pusininkas dirbti visą Rusteikos žemą, kurioje kartu su samdiniais dirbo ir jo sūnus Motiejus. Anksti rytą Rusteika vaikščiojo po dvarą ir, susitikęs Motiejų, liepė jam eiti arti pūdymą. Motiejus atsikirto, kad ne Rusteikos dalykas yra nurodinėti pusininko darbininkams, kas ką turi dirbti, pasiėmęs dalgį, pasisakė eisiąs rugių piauti ir pagrumojo Rusteikai, kad šis pasitrauktų. Tada dvarininkas išsitraukė revolverį ir paleido į darbininką kelis šūvius, kurių vienas pataikė į pilvą, perėjo per jaknas ir žarnas, ir Motiejus čia pat sukrito. Tuojau sužeistasis buvo nugabentas į Šiaulių miesto ligoninę, kur policijai dar pavyko išklausinėti apie įvykį ir Dambrauskas mirė.

RASEINIŲ MIESTE IR APSKRITY PASIRODĖ KRUVINOJI

Pabaigoj liepos mėnesio Raseinių apsk. Kražių vals. trijuose kaimuose pasirodė kruvinoji (dezinterija). Tuo pačiu metu ir Raseiniuose apsirgo 10 žmonių. Ligi liepos 27 d. Raseinių miesto ir apskrityje susirgo (arba jau buvo persirgę) 40 žmonių. 4 žmonės mirė.

Kovai su kruviną ja griebiamasi radikalių priemonių: Kražiuose uždrausta žmonėms eiti į bažnyčią, važiuoti į turgų, o taip pat lankytis vieniems pas kitus.

Raseinių apskr. gydytojas su felčeriu kasdien važinėja į apskritį, tikrindamas ir inspektuodamas gyventojus.

PASIBAIGĖ GARSIOJI ŪKININKŲ SĄJUNGOS BYLA

Beveik du mėnesiu laiko teismas nagrinėjo garsiąją Ūkininkų Sąjungos bylą, kurioje buvo kaltinami 46 tos sąjungos šulai pagarsėję įvairiomis suktybėmis. Prasižengimas padarytas virš 10 metų atgal, kuomet Ūkininkų Sąjungos lašinių skutikai subankrūtuodami draugiją pasisavino sau draugijos turtą, o pėdsakų paslėpimui uždegė Rokiškyje tos draugijos prekių sandelius, kuris buvo daugiau panašus į komediją.

Kaip nesenai praėjusioj Martyno Yčo byloje, taip ir šioj byloj, figuravo padarytieji stambūs prasižengimai ir surasta net 27 prasikaltėliai, bet, sulyginant su jų padarytais prasižengimais, bausmės paskirstytos visos mažos. Daugiausia nubaustas D. Trimakas—net trejais metais sunkųjų darbų kalėjimo, bet pritaikius 1928 metų amnestiją ketvirdalis bausmės jam sumažinta, o paskui jį seka 26 asmenims paskirtos įvairios bausmės, kurios nesiekia po vienus metus kalėjimo. Daugiausia nubaustų, del bylos pasenėjimo arba sąlyginiai, nuo bausmės atleisti.

Iš 27 nuteistųjų nė vienam neprisiėjo eiti į kalėjimą: visi užsistatė tam tikrą turto laidą ir parėjo namo. Prieš teisiamuosius nukentėję ūkininkai ir žemės ūkio ministerija buvo patiekę stambų civilį ieškinį, bet teismas visai civilinį ieškinį atmetė, nieko nepriteisė nukentėjusiems.

Teismas neva priteisė daugumui kaltinamųjų įvairias bausmes, bet nuo bausmės atleido motyvuodamas, kad padarytas prasižengimas pasenėjo, tačiau visi žino, kad tas pats "teisingasis" Lietuvos teismas pasendino tą bylą, kad tik apdumti Lietuvos piliečiams akis ir paliuosuoti prasikaltėlius. Juokingiausia tai tuomet, kuomet Lietuvos teismas nuteisia įvairius apsiyogusius valdininkus ir jiems paskiria sąlyginę bausmę, uždedamas ant nuteistųjų pareigą per porą ar daugiau metų nepadaryti prasižengimo, ir tas, jų akimis žiūrint, yra didelė bausmė. Toksai teismo nuosprendis ne be pagrindo, juk valdininkai sėdėdami Sruogų, Lapėnų ir jiems panašių vietose per tą laiką gali prisivogti šimtus tūkstančių, o čia jam tą gešeftą teismas uždraudžia.

NUBAUDĖ ŽIAURIUS ŽMOGŽUDŽIUS

Panevėžio apygardos teismas išvažiuojamoj sesijoj Zarasuose nagrinėjo Gulbinsko Finogento ir Černovo Javlampijaus bylą, kurioje jie buvo kaltinami tuo, kad 1935 metų rugpiūčio 15 d., Gražutės miške, prie Kamariškių kaimo Zarasai — Utena plente kirvio smūgiais mirtinai užmušė Samuilą Muliarovą tikslu apiplėšti. Iš pastarojo pagrobė 31 litą ir aprėdalus.

Teismas išžiūrėjęs bylą Gulbinską ir Černovą nubaudė po 15 metų s. d. kalėjimo.

NAUJI MOKESČIAI

Alytus.—Šiomis dienomis Alytaus mieste bvo vaikų egzaminai prie pirmosios komunijos. Išlaikiusieji egzaminus, vaikai turi mokėti po 5 litus. Viena tos parapijos neturtingo darbininko duktė, neturėdama užmokėti 5 litų, nebuvo prileista prie išpažinties. Tos mergaitės tėvas jau kelios dienos guli lovoje, sunkiai sirgdamas, be to, turi nemažą šeimą, kuri dabar pusbadžiai gyvena, negaudama iš niekur jokios paramos. Mergaitės motina žmonėms skundžiasi, kad joki maldavimai ir ašaros nieko nepadėjo.

KRISDAMAS ŠAUTUVAS UŽMUŠĖ MERGAITĘ

Vilkiškio kaimo, Rozalimo vals., ūkininko tarnaitė Varneckaitė M. valė kambario sienas ir užkabino ant sienos medžioklinį šautuvą, kuris krito ant stalo, iššovė ir pataikė merginai į veidą, išplėšdamas apatinį žandą. Mergina atvežta į Šiaulių m. ligoninę, kur liepos 16 d. mirė.

MIESTO VALDYBA PAŠALINA BETURČIUS IŠ SAVO NAMŲ

Marijampolė. — Šiomis dienomis miesto savivaldybė įsakė palikti butus Gedimino gatvės gale prie pat geležinkelio pervažos esančiam dviejų aukštų name bent 15-kai beturčių šeimų. Tasai namas senas. Miesto savivaldybė norinti jame įtaisyti pradžios mokyklą. Pašalinamieji iš butų nuomininkai—beturčiai visi yra su didelėm šeimom, neturi daugumoj pastovaus darbo ir negali gauti buto. Miesto savivaldybė gerai žino šių žmonių būklę.

Sudburio Ponai Gerinasi Darbininkams

Šiandien vystoma darbininkų vienybė ne tik kad stebina darbininkų klasę, bet nemažai baimės sukelia ir kapitalistinei klasei. Ji matydama vienijančias jėgas kaip kur ir patys pradeda daryti nusileidimus.

Nesenai ir Sudburio nikelio baronai paskelbė darbininkų žiniai, kad darbininkams bus duodama po vieną sąvaitę atostogų su pilnu apmokėjimu. Atostogas pradės duoti nuo pirmos rugpiūčio. Nekurie nesusipratę darbininkai atsisako atostogas imti, sako: "Aš nenoriu už dyką pinigų. Aš noriu dirbti ir už tai gausiu bonų, tai bus keliais centai daugiau pinigų."

Tokie žmonės, tai tiesioginiai kapitalistų įrankiai, nes toks jų elgėsis pagelbės kapitalistams įrodyti, būk darbininkams per geras gyvenimas ir jo visiškai nėra reikalo gerinti.

Susipratę darbininkai žino, kad tokius pagerinimus nikelio baronai daro ne iš jų paeinančio gerumo, bet jie mato augančią unijos jėgą, tai tokiais pagerinimais nori užkirsti unijai augimo kelią ir paskui vėl darbininkus apsunkinti po senovei. Mes turime priimti atostogas, nes tai darbininkų kovos yra tas atsiekta ir dar daugiau turime savo eiles padauginti kovai už geresnes darbo sąlygas.

Mes žinome, kad kovingi darbininkai yra terorizuojami, bet jų pastangos nenueina veltui, ir jei jie būna tvirti vienybėj, tai jų darbai atneša didelę naudą jiems patiems.

Mainierys

Danija Duos Prieglaudą Politiniam Pabėgeliam

Kopenhaga, Liepos 30.—Danijos socialdemokratinė valdžia pasirašė tarptautinę sutartį, suteikiančią teisės politiniams pabėgeliams apsigyventi Danijoj. Tas padaryta vyriausiai tam, kad suteikti prieglaudą iš Vokietijos pabėgusiems priešfašistiniams kaliniams.

Danijos darbininkiškos organizacijos protestavo prieš policijos žygius, kuri persekioja politinius pabėgelius iš Vokietijos. Tas ir privertė valdžią imtis minėtų žygių.

Pablogėjo Kempių Darbininkų Gyvenimas

Hudson, Ont.—Gegužės mėnesyje Kanados liberalų valdžia uždarė buvusios konservativų valdžios palikimą—vergijos kempes. Buvusiųjų kempių darbininkai prekiniais traukiniais važinėjo po Kanadą vieta iš vietos, o nekurie pasiliko čionai ir laukė darbo. Dabar liberalų valdžia atidarė viešuosius kontraktinius darbus, kuriuos atiduoda savo pasekėjams — liberalų šulams. Vienas iš tų, pas kurį aš dirbu, Mclean, paėmė kontraktą pravesti per miškus 74 mylias kelio į Red Lake Ont., aukso mainas. Prie darbo paėmė 43 darbininkus.

Man atvykus į Hudsoną radau pažįstamų darbininkų, su kuriais dirbau R. B. Benneeto įsteigtose vergijos kempėse. Pradėjus su jais kalbėtis paaiškėjo, kad už poros dienų gausime darbo. Tačiau bosam imant darban reikėjo pristatyti iš policijos raštuką, kurį išgaunant policija klausinėjo daugybės klausimų. Vėliau gavome darbus. Atrodė, kad prie liberalų naujos tvarkos pagerės darbo sąlygos. Kontraktoriai teiks geresnį maistą ir statys kempes sulyg savo nuožiūros, tad mes kalbėjomes, kad dabar bus žymiai geriau, negu pirmesnėj tvarkoj.

Vėliau paaiškėjo, kad mes taip manydami didžiai apsirikome. Maistas pas kontraktorių daug blogesnis, negu kad pirmiau budavo. Lėkštės ir peiliai gal apie 5 metus buvę atmatose, nes sąvaitė laiko, kaip naudojame ir valome, o vis dar surūdiję; lėkštės apdaužytos. Kempės iš supuvusių lentų. Ant kiekvienos lovos vanduo teka ir įtaisytos po du gulėti. Antklodes išdavė supuvusias; jei norima išdulkinti, tai jos plyšta. Kempėse nėra grindų, kuomet lietus lyja tenka po purvą klampoti ir kempėse nesiranda nė vieno sauso kampelio. Jei turi rašomojo popierio ar kitą kokį daiktelį, viskas sušlampa, nes laiško negali parašyti. Vakarais kempėse nėra jokios šviesos, nes lempų neduoda. Vienu žodžiu tariant, šiose kempėse labai sunkus darbininkų gyvenimas.

Viena išeitis yra čionai, tai organizuotai pareikalauti darbo sąlygų pagerinimo, bet pareikalauti sunku delto, kad šios kempės atidarytos trumpam laikui, o daugumas pristojusių darban neturėjo nė cento, tai mano padirbti ir prie sunkių darbo sąlygų bent porą mėnesių ir neškdantis į tą pusę, į kurią pirmutinis prekinis traukinys papuls.

Aš manau, jei kontraktorius nepagerins darbo sąlygų, tai visvien nebus galima iškęsti nė to trumpo laiko, priseis jam paskelbti streiką.

W. Karosas

Darbininkai Žūsta Visur

Sudbury, Ont.—Liepos 31 dieną einant traukiniui iš stoties, ant vienos skerskelės puolė žmogus po traukinio ratais ir jo kūnas tapo padalintas į šešias dalis. Viena moteris, matydama baisią tragediją, parpuolė iš gailesčio. Vėliaus pasirodė baisaus įvykio reginys. Mačiusieji įvykį aiškino, kad jis puolė pats po traukinio ratais, kad užbaigti savo vargus. Žuvusio amžius spėjama buvo apie 45 metų.

Darbininkai, matydami tokius įvykius, turi suprasti, kad dėti pastangas visiems susiorganizuotis ir iškovoti geresnes gyvenimo sąlygas, kad nereiktų žudytis po traukinių ratais. Juk visokių produktų žmonėms yra net perdaug, tai turime kovoti, kad visi jais būtų aprūpinti.

Ten Buvęs

SURASTI NAUJI PRIRODYMAI MOONEY NEKALTUMO

San Francisco, Rugp. 4.—Surasta filma, nufotografuota 1916 metais, kuomet įvyko ta provokacija, kuria apkaltino Mooney bombos padėjime. Ta filma parodo, kad Mooney su savo žmona tėmyjo parodą nuo stogo ant Market gatvės 2.01 val., 5 minutes prieš bombos sprogimą, kuri sprogo už mylios nuo tos vietos.

YOUTH COLUMN

85,000 Voice Their Protest To Fascists Of Lithuania At Congress

By L. P. Y. C. Delegate

(continued from last week)

The first session consisted mainly of greetings. The official delegates numbering ninety represented nineteen organizations.. Of the nineteen delegates, fifteen were from Canada. Šolomskas, representing the American Congress, greeted the Canadian Congress in the name of over 81,000 Lithuanians. The fifteen Canadian organizations with a total membership of 3,400 were all like one in opinion on the fascist question. A wide scope of opinions were exibited with the presence of such organizations as the Vytauto Kliubo, S. L. A., A L. D. L. D., S. D. K. L. S. P. D., C. L. D. L., Youth Choir, Youth Sports Club, L. P. Y. C., I. L. G. W. U. Lithuanian Section, Drama Group of Montreal, M. L. S. D. P. D. and Communist Party Lithuanian Section.

Second session c o n t ained mainly referentials dealing with the set-up and conditions of Lithuania. The third session was in the form of adopting and discussion of the resolutions submitted to the Congress not only by the delegates but also by letters from organizations which were unable to send delegates.

The Congress is to take the form of a national committee with sub committees in each Lithuanian locality. The larger centres, where various clubs exist, will elect a small committee at a mass meeting and each organization will be entitled to elect one member to this committee, thus making the committee broad in every sense of the word. In order to attract more people into this mass movement cultural activities will be carried on by all committees. We youth delegates should do our utmost to carry on and further the work of the Congress. We should also endeavour to get as many youth into this movement and on the sub committees. Then and only then will we be true to our organizations that sent us to the Congress.

Younger Generation Exibit Talent

What struck and interested me most was the talent expressed by the younger generation at the concert they gave for the delegates. A child like Bertha Juraite, age six, reciting like a grow-up should be sent to Hollywood, Denny Juraityte, sister to Bertha, gave a few dancing numbers that were exceptionally well done. Nellie Nakaite and Stella Minnett both gave excellent recitations. The Youth Choir, which has never been excelled as far as Lith choirs are concerned, were forced to sing several extra numbers. Being held in a trance all the evening I forgot all about copping down notes on the rest of the concert. I will mention a few youth, from memory, that took part in some other section of the concert. Joe Naujokas, a popular member of the sports club took part in an old country style dance with Ann Kilikevičius, Stella Minnet and Tony Lamond.

From an enthusiastic audience of six hundred a total of $154.15 was collected for the defense and freedom of our brothers in Lithuania. We must continue this enthusiasm and work in unity of our brothers. The concert made us (the Delegates) feel that we must go home and carry on the fight stronger than ever for the freedom of our brothers who are not permitted to exibit such talent as expressed at the concert.

Let us fulfil our pledge of freeing our brothers from the clutches of Smetonas fascist government. Post card will be published, by the central committee, and will be distributed throughout the country. On these card will be printed a protest. Each individual send this card to Smetona. Congress memory buttons will also be manufactured and distributed. The work has only begun!

L. P. Y. C. CAPTURES MOST FIRSTS

The results of the Sports Meet held on August 1 &2 as released to the press has appeared here through some carelessness on the part of the Youth Column reporters. The Lithuanian Progressive Youth Club track and field team took over twenty-five percent of the firsts. For bringing out the best team Ed. Skrinulis, manager of the team, was given first prize. Over 150 athletes participated in the sports rally. There were approximately 2,000 spectators viewing the proceedings of the games.

The results of the L. P. Y. C. participants are listed below:

All took firsts

100 meters (under 17)—E. Freeman.

110 meter hurdles (open)—A. Zizis.

110 meter hurdles (under 21)—F. Freeman.

60 meter (under 21)—A. Zizis.

400 meter relay—L. P. Y. C. Relay Team.

400 meter (open)—E. Skrinulis.

400 meter (under 21)—A. Zizis.

Javelin throw (under 21)—F. Pawlasky.

Javelin throw (under 17)—F. Stukis.

Wresling 158 lbs—B. Spilchen.

The L. P. Y. C. baseball team lost to the Ukrainians by the score of 9 to 8.

LITH BOYS ARE ROUGH

After the meeting of the L. P. Y. C. held on August 6 a tough time was had by all. Fellas lifting girls above their heads to test their strength and maybe to get the thrilling feeling of holding girls was one of the sports experienced by both sexes. The fellas had a sport of their own. One fella would get on the others back and then would rush another team trying to down them. Everyone was falling over chairs except the Montrealer and the new town member who were teamed. The chairman of the meeting and the Montrealer exibited some fine hand walking. Coppers began to tinkle and everyone scrambled for them only to have to return them to the rich man. Several couples danced to the music provided by a radio. It happened to be Bing Crosb'ys program. You can know for yourself the outcome of that. I'll say that much that their's not a good singer in the bunch including myself.

Observer

SUSTREIKAVO 4,000 MAINIERIŲ NOVA SCOTIA MAINOSE

Glace Bay, Nova Scotia, Rugp. 16.—Keturiose mainose šioj provincijoj darbai sulaikyti, nes angliakasiai išėjo į streiką. Streikierių skaičius siekia 4,000.

United Mine Workers lyderis D. W. Morrison, streiką paskelbė nelegaliu.

Manoma, kad streikas dar plačiau prasiplės, jei bosai atsisakys patenkinti reikalavimus.

YOUTH COLUM

0 Voice Their Protest To Fascis At Congress

By L. P. Y. C. Delegate

nued from last week)
first session consisted
of greetings. The official
s numbering ninety re-
d nineteen organiza-
f the nineteen delegates,
were from Canada. So-
representing the Ame-
ngress, greeted the Ca-
Congress in the name of
,000 Lithuanians. The
Canadian organizations
tal membership of 3,400
like one in opinion on
ist question. A wide
opinions were exibited
presence of such orga-
as the Vytauto Kliubo,
A L. D. L. D., S. D. K.
D., C. L. D. L., Youth
Youth Sports Club, L.
I. L. G. W. U. Lithu-
ction, Drama Group of
M. L. S. D. P. D. and
st Party Lithuanian

session contained
ferentials dealing with
p and conditions of
. The third session was
orm of adopting and
of the resolutions
to the Congress not
he delegates but also
s from organizations
re unable to send de-

ngress is to take the
a national committee
committees in each
locality. The larger
where various clubs
elect a small comm-
nass meeting and each
on will be entitled to
nember to this comm-
making the comm-
in every sense of the
order to attract more
this mass movement.
tivities will be carried
ommittees. We youth
should do our utmost
on and further the
the Congress. We
endeavour to get as
into this movement
sub committees. Then
hen will we be true
anizations that sent
ngress.

Generation Exibit Talent

uck and interested
as the talent expre-
younger generation
ert they gave for
s. A child like Ber-
age six, reciting
-up should be sent
d, Denny Juraityte,
ertha, gave a few
mbers that were
well done. Nellie
Stella Minnett both
nt recitations. The
which has never
d as far as Lith
concerned, were
ing several extra
ng held in a trance
ning I forgot all
down notes on the
oncert. I will men-
uth, from memory,
rt in some other
concert. Joe Nau-
lar member of the
ok part in an old
dance with Ann
Stella Minnet and

O 4,000 MAINIE-OTIA MAINOSE

Nova Scotia, Rugp.
mainose šioj pro-
ui sulaikyti, nes
jo į streiką. Strei-
siekia 4,000.
Workers lyderis.
n, streiką paskel-

ad streikas dar
s, jei bosai atsi-
i reikalavimus.

Tony Lamont
From an est
of six hundred
15 was collected
and freedom
Lithuania. W
this enthusiasm
of our brothe
made us (the
that we must
on the fight
for the freedom
who are not
such talent
concert.
Let us fi
freeing our
clutches of
government.
published, by
ittee, and
throughout
these card
protest. Each
this card to
memory
manufactured
The work has

L. P. Y. C.

The results
held on August
to the press
through some
the part of
reporters. The
ressive Youth
field team took
percent of the
ging out the
nulis, manager
given first pr
letes participa
rally. There we
2,000 spectato
proceedings of

The results
participants are
All took fro
100 meters
Freeman.
110 meter
Zizis.
110 meter
—F. Freeman.
60 meter
400 meter
Relay Team.
400 meter
lis.
400 meter
zis.
Javelin throw
Pawlasky.
Javelin throw
Stukis.
Wresling 15
The L. P. Y.
lost to the
score of 9 to

LITH BOYS

After the
P. Y. C. held
tough time
llas lifting
heads to test
maybe to get
of holding
sports exper
sexes. The
of their own.
get on the other
would rush
to down them
falling over
Montrealer
member who
chairman of the
Montrealer
hand walking.
tinkle and
for them only
them to the
couples danced
provided by a
to be Bing Cro
You can know
outcome of th
much that th
singer in the
myself.

PIPIRNIČIA

NTERVIU SU PADAUŽŲ REPORTERIU

užinojęs, kad Toronte susi-
anizavo "Padaužų" organiza-
, kuri užsibrėžė išaiškinti vi-
ms torontiečiams, kas tas su-
nytas frontas, nutariau būti-
pasimatyti bent su vienu iš
laužiečių ir pasitarti apie juos
čiau ir suteikti daugiau žinių
irničios skaitytojams.
Žinu karalienės gatve. Žiūriu
ėga žmogelis "Naujienas" po
aste pasispaudęs. Aš tuoj ji
užkabinau:
—Alo, alo! Tai kur taip sku-
iesi?
—Alo, tavorščiau, — jis man
akė.—Skubinu į paštą. Nešu
siųsti raštus į "Naujienas."
r būt dar nežinai, kad aš tu-
naują džiabą.
ką aš žinosiu,—aš jam at-
iau.
—Suorganizavom padaužų or-
izaciją, kuri dabar palaikys
rių "Naujienose." Aš dabar
ku medžiagą tam skyriui.
Man to tik ir reikėjo.
—Well,—sakau jam,—ar tik
padaužos ir tesiranda vi-
n Toronte?
—Šeši, bet dviem daugiau, ne-
jūsų socialistų kuopa, su ku-
esate sudarę suvienytą fron-

Per jo veidą perbėgo nusišyp-
imas. Tuojau išsitraukė ciga-
ų pakelį ir užsirūkė.
—Tai kokius jūs priimate į
laužas? — aš paklausiau jo,
omet jis vieną kartą išleido
mus per nosį.
—Sunku pasakyti . . . Sunku
piešti, koks padauža turi bū-
Mes apie mūsų programą dar
g nekalbėjome. Bet aš tai
uomet laikiausi tokios linijos:
p komunistų ir jų simpatikų
uduok komunistų simpatiku,
vėk už suvienytą frontą, bet
p kitokių įsitikinimų žmonių
tbulai. Vienu žodžiu tariant,
žiais būk raudonas, o darbais
tonas.
—Tai Pipirničios linija visai
rtinga,—aš jam pasakiau.—
s visur vienodai laikomes ir
nodai pipirais vaišiname.
Tuo tarpu išsitraukiau ta-
kierką su smulkiai maltais pi-
ais ir padulkinau jam pano-
. Padaužų reporteris pradėjo
p smarkiai čiaudėti, kad
. . . atsiprašau, nebegalima
ti tokių žodžių to apibudini-
i.
—V-e-l-nias ta jūsų pipirničia,
is išstenėjo ir nei neatsisvei-
es nubėgo.

Plaktukas

ONTREALIEČIŲ SROVĖS

Kad aiškiau pažinti Montrea-
lietuvius, pasiryžau ištirti vi-
sroves, kokios tik randasi.
ūščią nuo tumeičių blėkinę ję-
čiau padidinamąjį stiklą, iš ko
sidarė spaktyva, per kurią
irėjau Montreale sekamas
ves:
irma, didžiausia ir galinigiau-
sia srovė, yra priešfašistinė. Ta srovė ne tik padeda Lietuvos liaudžiai nusikratyti fašistinę diktatūrą, bet ruošiasi išplauti iš Montrealo lietuvių tarpo visą fašistinį-buržuazinį brudą.

Antra žmonių srovė palaiko diplomatinius ryšius su nesvietiška valstybe ir užlaiko nesvietiškos valstybės ambasadorių, kuris už gerus pinigus žada išduoti visiems tos srovės žmonėms po mirties vizas ir suteikti šipkartes į nesvietiškos valstybės rojų, kur per ištysus metus žydi pinavijos ir gvazdikai, bet niekas jų niekad nematė.

Trečia srovė yra persigėrusi smetoninio fašizmo išrūgomis ir džiaugiasi Lietuvos fašizmo galybe, kuris šaudo Lietuvos valstiečius ir grūda visam amžiui kalėjiman. Tos srovės asabas didžiojo karo veteranas, neturintis vienos rankos ir abiejų kojų, galėtų ant pirštų suskaityti.

Ketvirta, ir nelaimingiausia, montrealiečių srovė yra ta, kuri per keturius metus yra apsireiškusi dvasios pavidale, bet niekaip negali rasti kūną, kuris priimtų tą dvasią ir būtų matomas griešno žmogaus akimis. Buvo net iš Jungtinių Valstijų atvykusi pribuišė, bet nieko negelbėjo, žodis nesistoja kūnu, o tos srovės dvasia baigia virsti į paprastus garus ir saulėtom dienom esant manoma, kad visai išgaruos.

Penkta srovė—kuri savo troškulį numalšina putojančiu rudu skystimėliu. Kiek ta srovė to skystimėlio sunaudoja, tai galima matyti iš tokio palyginimo: jei tas skystimėlis būtų paleistas tekėti tam tikru kanalu, to skystimėlio srovė galėtų pasukti tokį malūną, kuris primaltų tiek pipirų, kad būtų galima išpipirinti iš Montrealo lietuvių tarpo visas blogas ydas.

Šešta srovė, tai akininių ir paveikslinių abrozėlių garbintojai. Savu laiku ši srovė bandė užimti net lietuvių svetaines, bet po trumpos kovos su kitomis srovėmis abrozėlių garbintojai pralaimėjo, iš svetainių prisiėjo kraustytis į kičenus ir džiovinti smegenis žiūrint į abrozėlius.

Septinta, tai "senbernių" srovė. Tos srovės asabos dažnai keičia gyvenimo vietą vis ieškodamos geresnių gaspadinių. Kiek laiko atgal šioji srovė skilo. Atskilėliai pasivadino nekaltų bernelių sosaide. Dabar ta atskilėlių srovė tankiai vaikšto po švento Dominiko gatvę ir garbina tos gatvės minyškas.

Labai atsiprašau, jeigu kokios srovės per savo spaktyvą nežiūrėjau. Prašau atsišaukti, vėliau apibudinsiu.

Šiomis dienomis gavau pakvietimą užimti Pipirničios redaktoriaus vietą, todel neužilgo reikės apleisti Montrealą. Paskutinėmis dienomis mano troškimas vienas beliko—tai susitikti Agnieškę, o po tam, tai nežinau, kas galės tarp mūsų atsitikti.

Jūsų **Jurgis Pipiras**

PRIETIKIAI BEIEŠKANT JURGIO PIPIRO

(Tąsa)

Išėjusi iš saliūno nebeišmaniau kur eiti. Galva vedė į vieną pusę, kojos į kitą, o visas mano dviejų šimtų svarų kūnas traukė žemyn. Apsikabinau telefono stulpą ir stoviu, o širdyje verda jausmas važiuoti "Rygon." Tik porą valandų pabuvau saliūne, o taip apsvaigau. Nusistebėjau, kaip tie vyrai išbūna tenai taip ilgai. Kai čiūgamo užvalgiau, pasidarė kiek geriau ir parėjau namo, kur gavau nuo dėdės barti už jo siūto naudojimą ir "vyriškai giminei gėdos padarymą," kaip jis išmetinėjo man.

Nedėlioj nutariau gražiai pasipuošti ir vykti į pikniką, kur tikėjausi susitikti su Jurgiu, nes ir jis myli tokias vietas.

Lietuviai turi, kaip tas naujakurys, sklypelį šale tako. Tenai buvo piknikas, kur ir mes apsistojom. Dėdė Trumparegis išvyniojo šaldyto munšaino kvortą ir pradėjo visus trytinti. Tėta patiesė ant žolės baltutėlio sūrio užkandžiams. Taip ir žyvijom savus griešnus kūnus.

—Kokia susaidė šį pikniką suruošė?—staiga paklausė šale manęs sustojusi kaimynka.

—Turbūt Jaunimo Choras,—atsakiau,—ba niekas nedainuoja.

—Palauk, širdele,—sako,—kai pritems, tada pračiulbės mūsų jaunimas. Dabar dar tik trajina, kiekvienas sau atskirai.

Tiesą kaimynka kalbėjo, ba daugelis jaunimo susėdę apie automobilius, krūmuose pastatytus, vilgė savo išdžiuvusias gerkles kaž kokiuo gėrimu ir miklino liežuvius.

—Ar didelis tas choras?—vėl klausia kaimynka.

—Aš mislinu, kad bus didelis,—sakau,—ba choristai neatvažiavo, tai dainuosime visi.

—Teisybė sakai, širdele, mes gausime čenčių padainuoti,—pridėjo ji ir nuslinko linkui savo kompanijos.

Palikau ir pradėjau ieškoti Pipiro. Pamačiau, kad vienas vaikinas labai atakuoja merginą. "Negražu, negražu," sako jis, "viešniai taip elgtis—šnipinėti." Pamaniau, kad Pipiras barasi ant jos už išdavimą policijai jo laboratorijos. Greitai bėgau su džiaugsmu, manydama, kad dabar tikrai surasiu jį.

—Nesuprantu, ką tamsta tuo nori pasakyti,—ji atkerta jam.

—Ja, tu nesupranti! Kai išsukinėsiu rankas ir kojas, tada suprasi!

Pažinau, kad tas pats žmogus, kurį mačiau pas "Bagočių" saliūne, kada jis tenai agitavo savo draugus.

—Ar tai gražu,—pradėjo jis vėl, atsisukęs į aplink susirinkusius žmonės,—merginai apsivilkti vyriškais rūbais ir eiti į saliūną ir gaudyti iš girtų vyrų visas paslaptis ir paskui išpasakoti jas visiems.

Žmonės pradėjo juoktis. O man pasidarė gaila tos merginos, ant kurios jis nekaltai užpuolė. Norėjau visais dviem šimtais svarų verstis ant jo ir nuraminti. Bet tuo laiku kaž koks storas vyras išvedė mane šokti. Pamaniau, kad tai Pipiras. Šokau ir spaudžiaus prie jo. Toks inteligentiškas atrodė.

(Bus daugiau)

Pakarniai Jūsų,

Agnieška

KANADOS LIETUVŲ KONGRESO LIETUVOS LIAUDŽIAI GINTI PROTOKOLAS

(Pabaiga)

faktais nurodė, kad tie streikai išsiveržė ne kieno kurstomi, bet fašistinis rėžimas juos iššaukė. Iššaukė todel, kad fašistai, užlaikydami gaujas fašistinių šnipų, žvalgybos agentų moka aukštas algas karininkams ir aukštiems valdininkams ir tuo būdu apsunkina Lietuvos liaudį, išplėšiant aukštus mokesčius. Ūkio produktų kainos žemos. Ūkininkai del apsimokėjimo mokesčių prasiskolino bankams, o negalinčių grąžinti paskolas arba užsimokėti valstybinius, fašistinė valdžia turtą pardavinėja iš varžytinių. Liaudis pradėjo reikalauti, kad būtų sustabdytas iš varžytinių jų turto pardavinėjimas; kad būtų pakeltos kainos žemės ūkio produktams; sumažintos aukštųjų valdininkų algos; sumažinta policija ir panaikinta šnipijada, kuri del pasipinigavimo provokuoja ramius gyventojus.

Toliau referantas nurodė, kad Lietuvos fašistinė valdžia, norėdama atmušti valstiečių ir darbininkų reikalavimus, galutinai uždarė visas opozicines organizacijas, profesines sąjungas bei kultūrines organizacijas, nežiūrint, kad ir pirmiau jų veikimas buvo susiaurintas. Uždarė net Krikščionių demokratų ir Liaudininkų partijas.

Toliau referantas nurodė, kad Lietuvos fašistinis teroras prieš liaudį, juo toliau, juos jis darosi žiauresnis. Jei pradžioj užgrobimo valdžios fašistai sušaudė keturis Lietuvos darbininkų klasės geriausius vadus, tai šiandien streikuose ar karo lauko sprendimu šaudo net stambesnius ūkininkus, katalikus, socialistus ir net tautininkus. Masiniai grūda į kalėjimus, nusmerkdami ilgiems metams arba visam amžiui pūti kalėjime, vien tik už tai, jei kas išdrįsta pakelti balsą prieš nepakenčiamas gyvenimo sąlygas, prieš fašistinį rėžimą.

Baigdamas referatą, siūlė Kongresui remti Lietuvos liaudies kovas, išlaisvinti priešfašistinius kalinius; reikalauti Lietuvos liaudžiai laisvės, demokratijos.

Diskusijos Ant Referato

Prieita išvados rezoliuciją su pataisymu priimti sekančioj sesijoj.

Siūlymas priimtas. Sesija baigėsi 11.30 val. vakare.

TREČIA SESIJA

Pradžia 10.30 val. ryte, rugpiūčio 2 dieną

Sesiją atidarė Kongreso šaukimo pirmininkas K. Juškevičius. Sesijai vadovauti pakvietė V. Railą.

Rezoliucijos komisijos narys, J. Yla, skaito praeitos sesijos pataisytą rezoliuciją: "Lietuvos liaudies kovų ir priešfašistinių kalinių klausimu."

Rezoliucija vienbalsiai priimta.

K. Kilikevičius perskaito dar vieną laišku gautą pasveikinimą, nuo Timminskaming, Que., lietuvių su $1.00 auka.

Toliau seka referatas: "Kanados lietuvių veikimas Lietuvos liaudies gelbėjimui."

Referuoja K. Kilikevičius. Referantas nurodo, kad Kanadoje randasi maždaug apie 10,000 lietuvių; kad Kanadoje organizuotų lietuvių yra apie 3,500, kurie priklauso įvairių įsitikinimų organizacijoms ir pašalpinėms draugijoms. Spaudą, tai yra įvairius laikraščius, skaito apie 5,000 lietuvių. Kad visuose Kanados kraštuose gyvenančių lietuvių, organizuotų ir neorganizuotų, jaučiamas pulsas—remti Lietuvos liaudies priešfašistines kovas, padėti atsteigti demokratines teises Lietuvoje. Tik reikia rasti būdus, kaip išvystyti bendras visų Kanados lietuvių veikimas. Tam tikslui referatas Kongresui siūlo iš įvairių įsitikinimų organizacijų sudaryti Nacionalinį Kanados Lietuvių Veikiantį Komitetą, kuris rūpintųsi apjungti visos Kanados lietuvius kovai prieš siaučianti fašizmą Lietuvoj; vesti tautiniai kultūrinį darbą Kanados lietuvių tarpe.

Baigdamas referantas atsišaukė į visus delegatus, kad jie grįžę į savas kolonijas ir organizacijas, nuoširdžiai pravestų gyveniman visus Kongreso tarimus, gelbėjimui Lietuvos liaudies iš po fašistinio rėžimo, už atsteigimą demokratinės tvarkos Lietuvoje.

Diskusijos ir Tarimai

Po ilgų diskusijų prieita išvados ir padaryti tarimai, kuriais vadovaujantis galima būtų išplėsti tarp Kanados lietuvių platesnį veikimą gelbėjimui Lietuvos liaudies.

Kanados Lietuvių Kongresas Nutarė:

1) Išrinkti centralinį Kanados Lietuvių Veikiantį Komitetą iš septynių narių Montrealo mieste. Komitetas formuoja visą veikimą Lietuvos liaudžiai ginti ir palaiko ryšius su visos Kanados lietuviais ir su Suvienytų Valstijų lietuvių Kongrese išrinktu Veikiančiu Komitetu.

Kolonijose šaukti masinius mitingus ir tuose mitinguose rinkti lokalinius komitetus, kurie organizuotų lietuvius Lietuvos liaudies gelbėjimui. Šie komitetai turi būti tampriai susirišę su centraliniu komitetu.

2) Organizacijos, kurios neturėjo oficialių delegatų šiame Kongrese, kaip tai kelios katalikiškosios, jei jos vėliau turės noro prisidėti prie organizuoto veikimo už atsteigimą demokratinių teisių Lietuvoje, rėmimui Lietuvos liaudies kovų, turi pilną teisę įeiti į centralinį ir lokalinius komitetus.

3) Spausdinti atvirutes su antifašistiniais atsišaukimais, parašyti ir svetimomis kalbomis, susirišti su Amerikos Lietuvių Kongresu ir k u o p l a čiausiai skleisti ir siųsti Lietuvon. Svetimomis kalbomis spausdintas atvirutes matys visas kultūringas pasaulis.

4) Išleisti metalinius ženklelius ir platinti tarp Kanados lietuvių; kurie rems materialiai Lietuvos liaudies priešfašistines kovas ir priešfašistinius kalinius, tie juos įsigys kaipo kovos ženklus.

5) Steigti lietuvių kalbos mokyklas, kur galima knygynus, atgaivinti ir populerizuoti liaudies meną.

6) Prisidėti prie Amerikos Lietuvių Kongreso pasiuntimui delegacijos Lietuvon, kad ištirti priešfašistinių kalinių būklę.

7) Centralinis Kanados Lietuvių Komitetas turi palaikyti ryšius su tarptautine Kanados Lyga Prieš Karą ir Fašizmą.

8) Vesti kampaniją sukėlimui finansinės paramos Lietuvos liaudies kovoms ir šelpimui priešfašistinių kalinių.

Veikiantis Komitetas turi rasti kelius suteikimui materialės paramos Lietuvos liaudžiai ir priešfašistiniams kaliniams.

Veikiančio Komiteto Rinkimas

Į Veikiantį Komitetą buvo pastatyti šie asmenys ir gavo balsų sekamai:

1)	Z. Janauskas, gavo	73 bal.
2)	K. Kilikevičius	73 "
3)	J. Lesevičius	67 "
4)	P. Matulaitytė	58 "
5)	J. Bakanavičius	40 "
6)	J. Leknickas	30 "
7)	V. Šipelis	37 "
8)	Pet. Šuplevičius	51 "
9)	O. Vilkaitienė	81 "
10	M. Mašnickas	83 "
11)	E. Juškevičaitė	24 "
12)	V. Zuperka	16 "
13)	M. Plačenis	9 "

Sulyg daugumos balsų į Kanados Lietuvių Veikiantį Komitetą Lietuvos liaudžiai ginti išrinkti šie asmenys:

1) M. Mašnickas—nuo D. L. K. Vytauto Neprigulmingo Kliubo,—montrealietis.

2) O. Vilkaitienė—nuo D. L. K. Vytauto Neprigulmingo Kliubo,—montrealietė.

3) K. Kilikevičius—nuo M. L. S. ir D. Pašalpinės Draugijos,—montrealietis.

4) Z. Janauskas—nuo M. L. S. ir D. Pašalpinės Draugijos,—montrealietis.

5) Pet. Šuplevičius — nuo M. L. S. ir D. Pašalpinės Draugijos,—montrealietis.

6) P. Matulaitytė—nuo A. L. D. L. D-jos,—montrealietė.

7) J. Lesevičius—nuo A. L. D. L. D-jos,—montrealietis.

Priimtos Rezoliucijos

Išrinkus Veikiantį Komitetą, rezoliucijų komisijos narys, J. Yla, perskaitė šiais klausimais rezoliucijas:

1) Kanados lietuvių veikimo klausimu;

2) Lietuvos liaudies fronto klausimu;

3) Vilniaus lietuvių klausimu;

4) Padėkos rezoliuciją D. L. K. Vytauto Neprig. Kliubui;

5) Padėkos rezoliuciją Kongreso šaukimo komitetui.

V. Vitkus pasiūlė išreikšti padėkos žodį moterims už delegatų pavaišinimą skaniais valgiais. Siūlymas vienbalsiai priimtas.

Einant prie Kongreso uždarymo, visų delegatų ir svečių atsistojimu pagerbta žuvusieji nuo fašistinio teroro kovotojai už Lietuvos liaudies reikalus.

Pagerbus žuvusius, K. Kilikevičius siūlė Kongreso vardu išnešti bendrą protesto ir reikalavimų rezoliuciją diktatoriui A. Smetonai. Siūlymas ir rezoliucija vienbalsiai priimta. (Pastaba: Visos Kongrese priimtos rezoliucijos tilps spaudoj atskirai).

Kongreso uždarymui tarė paskutinį žodį pirmininkas V. Raila, kviesdamas visus delegatus nuoširdžiai dirbti ir pravesti gyveniman visus Kongreso tarimus ir Kongresas užsibaigė 2 val. p.p., rugpiūčio 2 dieną.

Kongreso laiku su pasveikinimais Lietuvos liaudies kovoms vesti ir remti Lietuvos priefašistiniams kaliniams g a u t a $185.86 aukų.

Kanados Lietuvių Kongreso Lietuvos Liaudžiai Ginti
Sekretorius, **J. Lesevičius**
Padėjėja, **P. Matulaitytė**

Pastaba:—Draugas J. Lesevičius pranešė, kad sveikinimuose praleistas ALDLD 47 kuopos sveikinimas per Smetoną ir auka $5.00. Kita, Lukošos sveikinimas su $8.00 buvo įterptas į sveikinimus pirmoj sesijoj, nors jo sveikinimas buvo atliktas trečioj sesijoj laike diskusijų. Delto nesutiko auų skaitlinės imant sesijomis. Tačiau bendra skaitlinė teisinga.—**Red.**

Iš Kanados Lietuvių Kongreso

Man atėjus į kongresą, buvo jau pradėta antra sesija, priešakinės eilės kėdžių buvo užpildytos delegatais. Tuomet aš pasilikau užpakalyje su ateinančiais ir išeinančiais svečiais. Ten tarp svečių pasirodė ir tokių, kurie sakė, būk delegatai suvažiavo gerai laiką praleisti. Antri sakė, kad raudonieji suvažiavo Lietuvos valdžios nugriauti. Daug jie prikalbėjo, bet jų žodžius skelbti spaudoj neapsimoka.

Tie draugai, matyti, nejvertino šio svarbaus žygio. Jiems, matomai, nesvarbu, kad jų giminės ir tėvai Lietuvoj vargsta. Laikas būtų susiprasti ir prisidėti prie visų susipratusių, kurie deda pastangas, kad padėti Lietuvos liaudžiai nusikratyti Smetonos fašizmą.

Kongreso Delegatas

15,000 ŽMONIŲ SUSIRINKO Į NEGRO KORIMO IŠKILMES

Owensboro, Ky., Rugp. 14.—Čia buvo kariamas negras jaunuolis Rainey Bethea už žmogžudystę. Su pasigerėjimu korimo procesą tėmyjo 15,000 minia, susirinkusi iš Missouri, Indiana ir Illinois valstijų. Minia valgė užkandžius ir gėrė šaltus gėrimus, lyg kokiame pokilyje.

a Erenburg. Vertė **Petras**

DIPLOMATIŠKI PUSRYČIAI

Metai laiko tam atgal francū-
ki žurnalistai drauge su užru-
tiniais žurnalistais suruošė
srytį; tarp karštų valgių ir
džių gėrimų, jie taipgi svars-
klausimą apie pasauly taikos
ikštantį Hitlerį. Tuo laiku ne-
užai radosi jo užtarėjų: fran-
iškas fašistas, parlamento
itovas p. Gua, menševikas p.
enkely ir dar keletas laisvės
plėtojų. Aprašydamas "Izves-
oj" tą istorišką marmalienę,
skurdžiai klausiau: "Toks
srytis—o kas bus pietums?..."

Bet pietums pasirodė kanuolių
rklės nustatytos Kile ir nu-
eiptos į Strasburgą.

Visviena žurnalistai neatsisa-
nuo savo kitraus pripratimo
sryčiauti ir pusryčiauja rišda-
įvairias pasaulio problemas.
neperseniausiai surengė nau-
s pusryčius pagerbimui p. R. Hovardo. Klausimas pastatytas apdiskusavimui apibudintas sekamai:

"Ar įtrauks tolimųjų rytų nesusipratimai Franciją į karą?"

Pusryčiuos dalyvavo apart žurnalistų ir parlamento atstovų bei įvairūs diplomatai. Nežiūrint svarbaus pakelto klausimo, jie visi tylėjo: žinoma ne todel tylėjo, kad jiems priklausytų tylėti, bet todel, kad jie užtektinai daug kalba parlamente, o pusryčių laiku nori truputį pailsėti.

Debatus atidaro ponas Peri, laikraščio "Peri suar" redaktorius, pripažindamas, kad klausimas pastatytas apsvarstymui yra bentkiek pasenęs:

—Dabar, aš sakyčia, gyventojai Tolimųjų Rytų gali paklausti savęs, ar nebus jie įtraukti į europinį karą.

Dalyviai apgailestaudami ant to sutiko, patylėjo ir paskiau ėmėsi už vištienos.

Visviena Japonijos pritarėjai nenorėjo tylėdami valgyti vištieną. Jie pakėlė entuziastiškas prakalbas. Jie žiūrėjo į Rytus ir už gerklių hitleriškų kanuolių jie matė tekančią saulę. Pusryčiai "Dviejų pasaulių" svetainėje pavirto į poetišką vakarą po žydinčiom vyšniom, o bendradarbiai "Felkischer Beobashter" ir 'Frankfurter Zeitung" — iškilmingi svečiai. Japoniški pritarėjai prašė balso. Pirmas paėmė žodį ponas Levi. Pradžioje jis kalbėjo apie Hirotą, kaipo pasaulinės taikos mylėtoją—paskiau apie "dvasinį pakilimą" japoniškų fašistų, kurie šaudo ministerius, kaip kituos kraštuos zuikius.

Ponui Leviui užbaigus, pakilo ponas S. de Moran. Tas—francūziškas aristokratas, kurį pajuokiančiai vadina "Tolimųjų Rytų ekspertu." Generolas S. de Moran pareiškė, kad Japonija esanti—karvelis, o Rusija—baisus vanagas. Jie kursto chiniečius prieš japoniškus kultūros skleidėjus. Del to jie nenori pinigų. Bet francūzai, o taipgi ir amerikonai, privalo suprasti, kad jų interesai surišti su Japonijos interesais.

Netoli manęs sėdėjo riebus, kaip peniukšlas, ponas Šulgin, galingo organo "Trisubiec" redaktorius, l e n kiškai-vokiškas ukrainas, atstovas "nepriklausančio Turkestano" ponas Chenkeli, ponas monarchistas Liubimov ir dar vienas žulikiškas atstovas "nepriklausamos rusiškos emigracijos." Visi jie darė karštus aplodismentus japoniškam simpatizatoriui.

Pirmininkas paprašė mane išsireikšti savo nuomonę, kaipo "Izvestijos" bendradarbį. Aš pradžioje atsisakiau.

Mes išklausėm Japonijos šalininkų, tegu dabar išreiškia Vokietijos šalininkai.

Bet nežiūrint į kvietimą, Vokietijos šalininkai nusprendė laikinai būti diplomatais ir tylėdami kimšo į plačiai atidarytas burnas ryžių pudingą: kanuolių gerklės Kile netinka liriškoms kalboms. Tegu francūzai biškutį pripranta prie savo naujų apystovų—pusryčiauti po kanuolių taikiniu, tada šalininkai vokiškų fašistų vėl kalbės apie pasaulinės taikos mylėtoją poną Hitlerį.

Man paliko atsakyti ponui S. de Moranui:

—Aš girdėjau jūsų jautrią kalbą. Aš stebiuos jūsų geismais: nuoširdžiai jūs mylit generolą Arakį. Tas, žinoma, jūsų dalykas. Bet kodel jūs negalit sau persistatyti, kad randasi chiniečiai, kurie ant tiek pat nuoširdžiai, ant tiek pat sąmoningai neapkenčia japoniškų plėšikų? Kodel del meilės galima apseiti be jenų, o neapykantai net būtinai reikalingi rubliai? . .

Generolui Leviui aš aiškiai nurodžiau, kad japoniškų fašistų dvasinis prakilnumas dalinai įgaunamas ir manim, ant tiek ant kiek jie išmeta savo pilvus. Kiekvienas—šeimininkas s a v o pilvo. Žinoma, harakirai—tamsiųjų viduramžių praeitis, bet vistiek malonesnis fašistas, kuris įpykęs persipiauna savo pilvą, negu fašistas, kuris užsispyręs išverčia kitam pilvą, kad kaip tai žuvininkas Priamurijos arba vynadirbis Elzase.

Po manim paėmė žodį chiniškas žurnalistas, kuris pareiškė S. de Maronui, kad japoniškas imperializmas — priešas chiniškos tautos ir kad chiniečiams nereikia jokios prapogandos del to, kad atskirti Chinijos draugus nuo jos priešų.

Generolas S. de Moran atsikreipė prie pono Roy Hovardo kalbėdamas apie solidarumą Amerikos ir Japonijos, bet ponas Roy Hovard šaiposi, geria kavą ir tyli.

Ponas Roy Hovard po pasikalbėjimo su draugu Stalinu, turėjo interviu su ponu Hitleriu ir Mussoliniu. Aš jo paklausiau, kokį įspūdį padarė jam fašizmo vadai. Jis man atsakė:

—Aš—demokratas ir kaipo demokratui man labai nemalonūs tokie žmonės. Aš užsiiminėju daugiau kaip trys dešimtys metų savo amatu, aš esu kalbėjęs su daugeliu valstybių vadų. Nei vienas nekalbėjo su manim taip tiesioginiai, taip paprastai, kaip Stalinas. Jo žodžiuose nebuvo net to diplomatiško likimo.

—O Hitleris?

—Apie tą aš jums nesakiau nieko . . .

—Jūs norite būti diplomatu?

—Ką padarysi, man priseina važinėti po pasaulį . . .

Generolas S. de Moran išdidžiai išėjo Opera aviniu.

Aš išėjęs užėjau į kino. Rodo chroniką: vokiška kariuomenė Kelne. Pasigirsta aplosdimentai keletos fašistų. Tie ultra francūziški "patrijotai" duoda aplodismentus kanuolėms, kurios yra gatavai prirengtos sudaužyti francūziškus miestus. Šviesioje dienoje, įvairiuose pusryčiuose, jie dar tyli. Bet tamsioje kino salėje jie nesivaržo. Kas tai šaukia:

—Konde bernai! Emigrantai Koblenco! Versaliečiai!

Bet tas perdaug rimtai: jauni fašistai nežino savo krašto istorijos. Tada darbininkas tiesiog šaukia:

—Išdavikai!

Kas bus rytoj pusryčiams? . . .

Paryžius, kovo mėn., 1936.

TORONTE

Iš Sūnų ir Dukterų Pašalpinės Draugijos Susirinkimo

Rugpiūčio 15 dieną įvyko Sūnų ir Dukterų K. L. S. P. D-jos 1 kuopos mėnesinis susirinkimas. Susirinkiman narių atsilankė nedaugiausia, nes tą vakarą Toronto Lietuvių Progresyvių Jaunuolių kuopelė buvo surengus pikniką, tai dauguma narių susilaikė nuo susirinkimo ir nuvažiavo į jaunuolių pikniką. Toki susirinkimai ir piknikų supuolimai yra vengiami tarpe Toronto lietuvių progresyvių organizacijų, tačiau šį kartą nebuvo galima išvengti, nes įvairios draugijų komisijos pavasario laiku skirstydamos piknikams dienas visiškai pamiršo jaunuolių kuopelę ir nepaskyrė jai piknikui dienos, tad jaunuoliams prisiėjo suruošti pikniką nepatogioj dienoj.

Šis susirinkimas irgi buvo vienas iš svarbiausių, nes jame delegacija išdavė raportą iš Kanados Lietuvių Kongreso. Kongreso eigą nušvietė draugas M. Lenkauskas. Kiti delegatai užtvirtino raporto teisingumą.

Po raportui buvo išrinktas draugijos atstovas į sudarytąjį Toronto Lietuvių Komitetą Lietuvos liaudžiai ginti. Narių reikalavimu buvo patikrinti visi Kongrese dalyvavusieji delegatai, ar visi randasi draugijos susirinkime. Nesirado trijų delegatų. Po trumpų diskusijų susirinkimas nutarė pareikalauti iš jų kelionės išlaidų grąžinimo. Nežinia, kaip jie pasiaiškins ateinančiame susirinkime, bet toks apsileidimas buvo didelis minusas draugijos delegacijai. Nariuose susidarė nuomonė, kad delegatai tiktai tada nepamiršta ateiti susirinkiman, kuomet jie renkami, o kuomet reikalauja iš jų raporto, tai pasilieka spręsti, nariams, kur jie randasi.

Buvo apsvarstyta visa eilė draugijos klausimų. Centro Komiteto pirmininkas, A. Morkis, pasiūlė kuopos susirinkimui išnešti kuopos vardu didelę padėką buvusiam šios kuopos nariui Juozui Narusevičiui, kuris dabar randasi Red Lake, nes jos pasidarbavimu per pusantrų metų laikotarpį draugijon gauta virš šimto narių. Jo iniciatyva išaugo Winnipege tos draugijos skyrius, o dabar Red Lake, Ont., suorganizavo kuopa. Susirinkimas vienbalsiai nutarė išreikšti draugui Juozui Narusevičiui padėką. Taipgi nutarė išreikšti padėką ir hamiltoniečiui draugui Ūžai, nes jis kuopos steigime pasidarbavo Sudburyje ir dabar darbuojasi Delhi apylinkėj.

Susirinkime dalyvavo tolimas svečias winnipegietis draugas G. Paliliūnas, kuris yra Winnipego lietuvių veikėjas, ir grįždamas iš Montrealo, kur buvo nuvykęs delegatu į Kanados Lietuvių Kongresą, sustojo trumpam laikui Toronte.

Reporteris

Iš Atsibuvusio Toronto Jaunuolių Pikniko

Rugpiūčio 15 d., šeštadienio vakare, Toronto jaunuolių kliubas surengė Westone vakarinį pikniką. Piknikas buvo prirengtas labai gerai ir gražiai. Gražiai buvo apdekoruota platforma, kuri buvo aptaisyta tam tikromis popierinėmis lempomis su žvakutėmis ir lempomis viduryryje. Bufetas irgi gerai buvo prirengtas ir publika vaišinosi visokiais gėrimais ir užkandžiais—hat dogs. Taipgi buvo išleista keli laimėjimai.

Trumpai pasakius, tai viskas buvo įvairu ir įdomu ir visi praleido laiką labai smagiai, nes visi linksminosi iki vėlios nakties ir skirstėsi namo tik apie tris valandas ryto.

Tik buvo girdėti nusiskundimų iš jaunuolių rengimo komisijos, kad, sako, suaugę nelabai nori mus paremti, kad neperdaugiausia atsilankė į jų parengimą. Bet aš manau, kad nėra ko jiems nusiminti, nes publikos buvo pusėtinai ir, manau, kad padarys keleta dolerių pelno.

Reikia pasakyti, kad verta atiduoti didelis kreditas tiems jaunuoliams, kurie surengė tą taip įvairų ir gražų parengimą. Ir ateityje, jei jie rengtų panašų parengimą, tai, aš sakau, verta visiems atsilankyti, kartu su jaunuoliais pasilinksminti ir su tuom mes juos paremsime ir priduosime jiems energijos toliau veikti jaunuolių organizavime.

Buvęs

Atitaisoma "Laisvės" Reporterio Padaryta Klaida

"Laisvės" 183 numeryj "Laisvės" reporteris, aprašydamas Kanados Lietuvių Kongresą, turbūt per nepažinimą asmenų, klaidingai pažymėjo, kad "Drg. Ylienė sveikino nuo ALDLD moterų grupių." Drg. Ylienė visai nuo nieko nesveikino Kongreso. Nuo ALDLD 162 kuopos, Toronto, sykiu ir nuo tos kuopos moterų sekcijos, pasveikinimas buvo įteiktas raštiškai su auka $5.00. Taipgi Ylienė Kongrese dalyvavo ne nuo ALDLD, bet nuo Sūnų ir Dukterų Draugijos.

Kadangi del tos "Laisvės" reporterio klaidos Toronte pasireiškė išmetinėjimas, kad Ylienė nieko neįgaliota sveikino Kongresą, todel ALDLD 162 kuopos susirinkimas nutarė tą klaidą per spaudą atitaisyti. Nors, rodosi, menkniekis, bet neteisingos kalbos atskiriems asmenims padaro nemalonumų.

V. R.

ATSIPRAŠOME

Pereitam "Darbininkų Žodžio" numery, aprašyme "D. Ž." metinio pikniko Toronte, per klaidą praleista drg. M. Mikalajūno pavardė aukavusių sąraše. Drg. M. Mikalajūnas padovanojo didelį, gal $3.00 ar daugiau vertės keiką "Darbininkų Žodžio" metiniam parengimui.

Labai apgailėtina, kad tokia nemaloni klaida įvyko. Atsiprašome drg. M. Mikalajūną.

J. Broga

Montrelo Taksi Vairuotojų Streikas

Visi Montrealo taksių vairuotojai 8 d. rugpiūčio išėjo streikan. Jau ketvirta diena kaip taksių kompanijos su vairuotojais veda derybas. Iš visko matosi, kad streikas bus laimėtas, nes streikieriai laikosi vieningai.

Dauguma Montreale gyventojų kalba, kad Montreale tik 35 metai atgal buvo panašus susisiekimas. Prieš ateinant traukiniui, stotyje nesimato nė vieno taksi—automobiliaus, pas stotį laukia arkliais traukiamos karetkos. Atvažiavusieji keleiviai nenori sėsti į arkliais vežamas karetkas, nes esant šiltoms dienoms nuo sušildytų arklių nekokis kvapas, prie to, už arkliais nuvežimą prisieina brangiau užmokėti. Karetkininkams labai didelė darbymetė, jie džiaugiasi ir nori, kad streikas užsitęstų ilgiau, bent porą sąvaičių. Jie sako, kad per porą sąvaičių daugiau uždirbs, negu kad pirmiau per visus metus.

Taksių vairuotojai išėjo streikan reikalaudami pakelti algas, nes visi produktai pabrango, o jų algos tik $30.00 mėnesiui, tai dabar jie reikalauja pakelti algas nuo $60.00—$80.00 mėn.

Aiškesnių Žinių Apie Žuvusį Sodaitį

Praeitą pavasarį tilpo "Darbininkų Žodyje" žuvusio draugo Sodaičio paveikslas ir buvo parašyta, kad jį traukinys užmušė. O dabar rašė koks tai gelžkelietis iš Revelstoke miestelio, K. Makarevičius, kad jį sniegas užgriuvo.

Brangūs draugai, prašau suteikite tikresnių žinių, nes aš norėčiau apie nelaimingojo mirtį parašyti jo tėvams. Jis man buvo labai gerai pažįstamas, ir gal tėvai gautų kokį atlyginimą iš geležinkelių kompanijos.

Už suteikimą teisingų žinių būsiu labai dėkingas.

Su pagarba:

N. Taraskevich

Redberry, Sask.

Nuo Red.: Kiek mes matėme iš kapitalistinių laikraščių, tai garvežio vagonas atsikabinęs sutraiškė 16 darbininkų, tarp jų ir draugą Sodaitį. Tačiau draugai aprašydami tą įvykį pirmoj eilėj paminėdavo sniegą.

Sudburiečiai Užgyrė Kongreso Nutarimus ir Nutarė Juos Įgyvendinti Giveniman

Parvykus delegatams iš Kanados Lietuvių Kongreso, juos keletas draugų entuziastiškai pasitiko stoty ir tuojaus užklausė, ar buvo pasekmingas Kongresas.

Likusieji draugai iš anksto buvo pasirūpinę salę ir išplatinę atsišaukimus, kad susirinktų visi Sudburio lietuviai ir išgirstų delegatų raportus. Tas parodo, Kad Sudburio lietuviuose auga naujos veikėjų kadros. Vieniems išvykus, kiti tęsia darbą pirmyn.

Vieną ką draugai neplaningai pasielgė, tai kartu šaukė Sūnų ir Dukterų 3-čios kuopos susirinkimą. Matytis ekonominiais išskaičiavimais, bet idėjiniai toks susirinkimas nesveika. Delei stokos laiko delegatai raportus turėjo labai sutrumpinti ir visiškai negalėjo paliesti referatų, kurie buvo skaitomi Kongrese.

Delegatų raportai buvo entuziastiškai ir vienbalsiai priimti.

Kanados Lietuvių Kongreso nutarimų sekmingam pravedimui vienbalsiai tapo užtvirtintas tas pats Sudburio lietuvių komitetas, kuris vedė darbą prie Kongreso prisiruošimo.

Sudburio komitetas pasižadėjo tampriai darbe kooperuoti su Montreale esančiu Kongreso išrinktu Kanados Lietuvių Veikiančiuoju Komitetu.

Sulig viso susirinkimo eigos, pasirodo, kad nikelio mainieriai neatlaidžiai ves griežtą kovą prieš Lietuvos despotus, už Lietuvos valstiečių ir darbininkų laisvę.

SDKLSPD 3-čios kp. Korespondentas

Pasekmingas "Darb. Žodžio" Piknikas Hamiltone

Rugpiūčio 16 dieną hamiltoniečiai suruošė "Darbininkų Žodžio" naudai pikniką. Pikniką garsino ir Toronte, tad į pikniką nuvažiavo virš trijų desėtkų torontiečių.

Parama "Darbininkų Žodžiui," kaip matėsi iš pikniko eigos, yra padaryta nebloga. Kelios draugės paaukavo gražias dovanas, kurias laimėjo torontiečiai, ir tuo gražiai parėmė darbininkišką laikraštį. Draugė Galdikienė, kuri dar nėra metų laiko kaip atvažiavusi iš Lietuvos, nuoširdžiai darbuojasi su savo draugu darbininkiškame judėjime ir ji paaukavo gražią lietuvišką staltiesę. Draugė Ūžaitė irgi paaukavo staltiesę. Už abidvi staltieses gauta graži parama. Draugė Balaišienė paaukavo keletą lėkščių, už ką gauta graži parama. Draugas Lapienis p a a ukavo skustuvą.

Iš viso ko matosi, kad Hamiltono draugės moterys yra pasiryžę darbuotis darbininkų judėjime ir puikiai įvertina darbininkišką spaudą.

Pati pikniko eiga buvo gana graži. Tačiau dalyviais galėjo būti skaitlingesnis. Pelno gauta apie $23.00.

Visi draugiškai pasikalbėjo, pasivaišino vienas kitą šaltakoše, minkštais gėrimais, dar pabaigoje draugė Burinskaitė, kurios tėvų farmoje buvo piknikas, užfundijo saldaus pienelio ir visi išvažinėjo namo.

Reporteris

REIKALAUJA "APSIGYNIMO" MILICIJOS KANADOJ

Guelph, Ont., Rugp. 16.—Pulkininkas George A. Drew, vienas iš pereito karo artilerijos vadų, pareiškė, kad reikalinga Kanadoj turėti karišką miliciją.

"Laikas atėjo," jis sako, "sutikti komunistų propagandą viešumoj."

Jo nuomone, Kanada geografiškai esanti tokioj padėtyj, kad jai niekad neteksią vesti užpuolimo karą. Bet turėsianti vesti vidujinį apsigynimo karą. Kitaip sakant, slopinti darbininkų judėjimą už geresnį gyvenimą.

Kokios rūšies milicijos nori, jis nepasakė, bet aišku, kad ne kitokios, kaip Hitlerio rudmarškiniai, ar Mussolinio juodmarškiniai, kuri būtų pasitikima.

Kanada Gali Susilaukti Ispanijos Likimo

Montreal, Rugp. 14.—Ragindamas pasekti winnipegiečius, kurie išrinko komunistą atstovą į provincinį seimelį, James Litterick, išrinktasis komunistų atstovas, Prince Arthur salėj kalbėdamas, pareiškė, kad "kas dabar įvyksta Ispanijoj, gali įvykti Kanadoj ir labai greitai."

Ispanijos liaudis atmušė reakcionierius, jis pareiškė, laike rinkimų, bet jie pasiryžo vistiek nepasiduoti ir surengė kruvinas maudynes. Dabar Ispanijos darbininkai galvas guldo, kad apginti savo teises.

Quebeco provincijos buržuazija atsižymi reakcingumu. Jos reakcingumas iššaukęs darbininkus į kovą, kuri dalinai sukretė buržuaziją ir jos reakciją. Bet buržuazija ir vėl atsigaus, jei darbininkai neatakuos jos nuolatos bestiprindami savo eiles ir kovoj užimtas pozicijas, Litterickas pareiškė.

J. S. Woodsworthas Ragina Darbininkus Politikuoti

Montreal, Rugp. 14.—Apgailestaudamas, kad Quebeco provincijos rinkimuose CCF statė tik vieną kandidatą, J. S. Woodsworth, CCF vadas, kalbėdamas rinkiniame mitinge pareiškė:

"Kokia nauda iš to, kad unijos ir išsikovoja geresnes darbo sąlygas, didesnį atlyginimą, trumpesnę darbo dieną, jei seimas plunksnos pabraukimu gali sunaikinti visus unijų laimėjimus. Mums reikia turėti atstovus provinciniuose seimeliuose, kad įvesti reikalingas sociales reformas ir žiūrėti, kad jos būtų tinkamai pravedamos."

Jis labai teisingai pažymėjo. Ekonominės kovos turi būti sujungtos su politinėmis kovomis. Tie unijų vadai, kurie kovoja prieš unijų kišimąsi į politiką, daro didelę žalą darbo klasei. Yra ir lietuvių tarpe tokių, kurie nori laikyti lietuvius nuošaliai nuo politikos.

POLICIJA UŽPUOLĖ ANT PIKIETININKŲ LINIJOS

Cornwall, Ont., Rugp. 16.—Pribuvo 20 provincialės policijos, kuri pasiryžysi draskyti streiką. Vienas automobilius smarkiai važiavo linkui vartų ir užvažiavo ant 20 metų merginos, pikietininkės, kuri paskui buvo nugabenta ligoninėn. Kitos dvi merginos taipgi nukentėjo nuo policijos teroro.

Gauta žinia, kad Courttaulds fabriko bosai davę užsakymą atgabenti iš Anglijos 15 skebų. Mat ši dirbtuvė yra Anglijos kapitalistų nuosavybė.

Kanados Komunistų Partija šaukia darbininkus remti streikierius, kad padėti atmušti bosų atakas.

SUGRĮŽVA LIBERALŲ-SOCIAL CREDIT KOALICIJA

Winnipeg, Rugp. 16. — Social Credit provincinis komitetas pareiškė, kad jis priešingas Liberalų-Social Credit koalicijai. Taip pat vienas Social Credit atstovas atsimeta. Veikiausiai ta koalicija visai subirės.

Prisiminus Montrealą

Laikas greitai bėga. Nesenai, rodos, iš Montrealo išvažiavau. Nemaniau grįžti atgal, nors dažnai prisimindavo draugai, su kuriais teko dirbti įdėjinį darbą. Nemaniau, kad kada teks sueiti su visais tais draugais, bet štai Kanados Lietuvių Kongreso aidas nuskambėjo per visą Kanadą ir atsimušė į lietuvių darbininkų jautrias širdis, kurios dega kerštu prieš Lietuvos despotus ir jungia į bendrą būsiančią kovą—už laisvę, demokratiją. Tas aidas ir atvedė mane į Montrealą.

Rodos, nesenai, kaip su nekuriais ginčydavomes del politinių pažiūrų, bet šiandien daugelis iš tų jau spaudžia širdingai ranką, pažymėdami: 'Mes dabar esame tikri draugai."

Prisimenu tą laiką, kuomet Vytauto Kliubo durys buvo del mūs uždarytos, o šiandien tas pats kliubas pasipuošęs kovingais obalsiais. Ant scenos iš abiejų pusių stalų, puošia žydinčių gėlių bukietai. Salė kupina žmonėmis, daugumoje nepažįstami veidai, bet visų veiduose atsispindi rimta, šalta išraiška.

Prie scenos vienas po kitam prieina delegatai iš įvairių kolonijų, įvairių pažiūrų, bet kalba visų vienodai supuola į tašką—per kovą į laisvę, o salėj esantieji žmonės kiekvieną delegatą patinka ir palydi griausmingais aplodismentais. Sesija po sesijai Kongresas su dideliu entuziazmu solidariai užsibaigė.

Pasibaigus Kongresui prie manęs priėjo D. L. K. Vytauto N. Kliubo buvusis pirmininkas, Vilkaitis, ir padavęs ranką pareiškė: "Smagu atlikus pasekmingai tokį didelį darbą. Aš kviečiu jus, brolau, stoti į mūsų kliubą garbės nariu. Mums tokių vyrų, kaip jūs reikalinga."

Širdingai padėkojau už jo draugiškumą ir norėjau pasikalbėti kas link tolimesnio bendro veikimo, bet tuo pačiu laiku draugai pakvietė kitais reikalais.

Sugrįžus į salę jau negalima buvo įeiti. Žmonėmis prisikimšus pilna salė ir koridorius laukė koncerto. Aš nieko nelaukdamas skverbiausi į vidų, nes norėjau pamatyti, kaip toli Montrealo draugai-ės nužengę meno srytyje. Veltui buvo mano pastangos įeiti. Visi lyg prilipę prie vietos stovi ir nėra nė mažiausio tarpelio pralysti. Suradau įėjimo būdą per kitas duris. Žiūrėjau godžiai į artistus. Stebėjausi ir mintys vis kartojo: "Kaip gretai, kaip greitai laikas bėga. Nesenai čia turėjau paskutinę pamoką progresyviškesnių tėvų vaikučiams, kuriuos bariau už netaktiškumą, o dabar jau jie suaugę jaunuoliai ir taip gabiai vaidina, dainininkai, šokikės, muzikai. Be to, ir senesnieji meno mėgėjai yra didelį progresą padarę."

Reik tik džiaugktis jaunąja karta, kuri progresingai žengia į saulėto rytojaus ateitį.

Praėjus Kanados Lietuvių Kongresui, kaipo Kanados lietuvių vienybės simboliui, vienykime jaunuolius, kuriems priklauso ateities geresnis gyvenimas ir tas pagreitės nuo jų pačių tinkamo išauklėjimo.

J. Ž.

VISUOMENĖS ŽINIAI

Už visokios rūšies paieškojimus per "Darbininkų Žodį" skaitome po 1 centą už kiekvieną žodį.

Už apgarsinimus profesijos ar firmos, rašinio formoj, skaitome po 2 centų už žodį.

Apgarsinimai rėmeliuose kainuoja po 40 centų už kiekvieną colį špaltos pločio.

Dažnesnių ir didesnių skelbimų talpinimui duodama 25% nulaidos.

Klišes (atvaizdus) daromes sulyg atskiro susitarimo.

Skelbimus ir paieškojimus talpinsime tik gavę mokestį.

"DARBININKŲ ŽODIS" 184 SPADINA AVE., BOX 31, TORONTO, ONTARIO

TEISMAS PASTOJO KELIĄ ABEHARTO "GERLAIKIUI"

Edmonton, Rugp. 14.—Albertos augščiausio teismo teisėjas T. M. Tweedie išdavė injuction (uždraudimą) Ronaldui Hannan Watsonui, Edmontono apylinkės mainų inžinieriui, prieš miesto tarybą, kuri sutiko priimti iš provincialės valdžios $85,000 "prosperity" ženklų, ir prieš provincijos prokurorą, kuris pasirašė sutartį. Kitaip sakant, mainų savininkai neleidžia Aberhartui naudoti "prosperity" ženklus pinigų vietoj, kurių pagelba Aberhartas tikisi atsteigti "gerlaikį."

ŽUVO 399 ŽMONĖS PALESTINOS NERAMUMUOSE

Jeruzalimas, Rugp. 15.—Žydų vadai reikalauja šaukti Jewish National Assembly sesiją apdiskusavimui žydų-arabų padeties ir reikalavimui apginkluoti žydus.

Sakoma, kad per 24 valandas laiko pastaruoju laiku buvo užmušta 9 žydai. Per 17 sąvaičių žydų-arabų susikirtimuose užmušta 64 žydai, 10 anglų ir 325 arabai.

NAZIAI UŽPUOLĖ ANT ESPERANTO KONGRES. ATSTOVŲ

Viena, Austrija, Rugp. 14.—Grupė austriškų nazių apmėtė smirdančiomis bombomis delegatus, kurie atvyko čia į 28 esperantininkų kongresą.

BRACKENAS GAUNA SOCIAL CREDIT ATSTOVŲ TALKĄ

Winnipeg, Rugp. 14.—Progresyvių liberalų pasiūlymą dalyvauti valdžioje priėmė Social Credit blokas iš 5 atstovų. Tokiu būdu dabar Brackenas sudaro šiokią tokią daugumą ir manoma, kad nebebus reikalingi nauji rinkimai.

GARSIEJI SOVIETŲ LAKŪNAI NORI STOTI PARTIJON

Maskva, Rugp. 13. — Sovietų Sąjungos lakūnai, Čkalov, Beljekov ir Beindukov, kurie besustojimo nuskrido 5,860 mylių, padavė prašymus priimti į Komunistų Partiją.

KUONE UŽMUŠĖ 29 KONSERVATYVŲ PIKNIKO DALYVIŲ

Dixie, Rugp 16.—Troke važiavo 29 žmonės į konservatyvų pikniką. Bevažiuojant sugedo vairavimo ratukas ir trokas pasileido savais keliais. Jis smarkiai atsimušė į cemento sieną. Nors užmuštų nėra, bet sužeisti veik visi.

INCO PADARO PO $100,000 PELNO Į DIENĄ

Sudbury, Rugp. 17. — Nikelio mainų bosai per tris mėnesius, balandį birželį ir gegužį, pasidarė gryno pelno $9,070,186, kitaip sakant, po $100,000 į dieną.

LAIKE GAISRO DIDELĖ EKSPLOZIJA

Montreal, Rugp. 17. — Vidurmiestyje tūkstančiai žmonių nakties laiku laukė išgirsti seimelio rinkimų rezultatų, tuomet pasirodė vienoje kratuvėje ant St. Catharine ir Amherst gatvių gaisras, kuris dūmais aptemdė apylinkės gatves.

Ugniai pasiekus antrą aukštą, įvyko baisi eksplozija, kuri išvertė namo sieną, išmesdama stovinčius ant kopėčių gaisrininkus oran ir apversdama žiūrėtojų minią plytomis. Nuo eksplozijos sugriuvo visa namo siena ir stogas.

Eksplozijos pasekmėje tapo užmušti 4 gaisrininkai ir 18 sužeistų, iš kurių trys manoma mirs. Sužeistųjų tarpe randasi keliolika iš pašalinių smalsuolių. Manoma, eksplodavo buvęs antrame aukšte gasolino tankas.

MONTREAL, QUE.

ALDLD 47 kuopos visuotinas narių susirinkimas įvyks 23 dieną rugpiūčio (August), 10 v. ryto, 2114 Frontenac St..

Nariai-ės malonėkit kuoskaitlingiausiai ir punktualiai atsilankyti.

J. Wheat

7,000 TORONTIEČIŲ DALYVAVO PART. MITINGE

Suaukavo $405 Ispanijos Liaudies Paramai

Toronto, Rugp. 17.—Komunistų Partijos šauktame mitinge Queens parke dalyvavo 7,000 torontiečių. Draugas Jame Litterick, komunistų atstovas Manitobos seimelyje, buvo vyriausiu kalbėtojum. Jis paaukavo Ispanijos liaudies paramai $40.00. Viso susirinkime buvo surinkta $405.

Daugiausia įspūdžio susirinksiems sudarė dviejų minučių tyla pagerbimui kritusių Ispanijos liaudies didvyrių kovoje už laisvę. Ukrainų darbininkų dūdų orkestras griežė tuo laiku laidotuvių maršą.

Kalbėtojai apibudino Ispanijos liaudies kovų istoriją ir kvietė Toronto darbo žmones remti Ispanijos liaudį.

TIMMINSO MAINIERIAI SUAUKOJO ISPANIJOS LIAUDŽIAI $350

Timmins, Rugp. 17.—Čia lankėsi Anglijos seimo narys, komunistas William Gallacher. Trys tūkstančiai mainierių pasitiko jį su didžiausiu džiaugsmu. Buvo mainierių net iš Kirkland Lake, Rouyn, Ansonville, Driftwood ir kitur. Kirkland Lake mainieriai dovanojo jam liulį (pipe).

Taipgi mainieriai sumetė $350 Ispanijos liaudies paramai.

BLUMO VALDŽIA UŽKABINO FRANCIJOS MILIJONIERIŲ LIZDĄ

Paryžius, Rugp. 17. — Blumo valdžia užkabino Francijos milijonierių interesus, kuomet ji Francijos banko valdybos pravarė jų atstovus. Dabar valdžia paskirs 20 narių valdybą iš įvairių žmonių. Pirmuoju į valdybą nuskirtas Leon Jouhaux, Darbo Konfederacijos prezidentas. Darbo Konfederacija turi 4,000,000 narių.

Jeruzalimas, Rugp. 19. — 50,000 žydų dalyvavo dviejų masių laidotuvėse Tel Aviv miesto, kurias užmušė arabų snaiperiai.

Neramumai Palestinoj nuolatos didėja.

Londonas, Rugp. 19.—Barcelonon atskrido 18 orlaivių, kuriuos atgabeno Francijos, Danijos ir Italijos priešfašistiniai lėkūnai.

New York, Rugp. 18.—18,000 žmonių dalyvavo mitinge Madison Square Gardens salėj prieiškimui simpatijos Ispanijos liaudžiai ir pasmerkimui fašizmo.

Toronto, Rugp. 19.—Vakar įvyko Toronto Lietuvių Komitetas Lietuvos Liaudžiai Ginti posėdis, kuriame nutarta šaukti masinį susirinkimą kitą sąvaitę, trečią dienyje, išaiškinimui Toronto lietuviams Ispanijos įvykių.

Edmonton, Rugp. 19.—18,000 edmontoniečių užsiregistravo gyvimui Aberharto žadomų dividendų.

New York, Rugp. 18 — Joe Louis, negras boksininkas, apliekė Jack Sharkey, lietuvį boksininką.

Frankfort, on-the-Maine, Vokietija, Rugp. 18.—Sustreikavo Opel Motor fabriko darbininkai, kuomet bosai atsisakė pagerinti darbo sąlygas. Naziai baisiai nepatenkinti šiuo streiku.

DIDELĖ NAUJIENA MONTREAIEČIAM!

Visos Montrealo Pašalpinės Draugijos rengia didelį

PIKNIKĄ

Sekmadienyje, Rugpiūčio mėn. 23 Dieną

TETREAULTVILLE PARKE

Kviečiame visus Montrealo lietuvius kuoskaitlingiausiai atsilankyti. Bus įvairių pikniko pamarginimų ir žaidimų. Atsilankiusieji būsite pilnai patenkinti, o neatsilankiusieji vėliau gailėsitės.

Rengėjai